

नरसिंह भट्टतानां जनावेक्षां

३०७

प्रभात संग्रह. हारभाण्ड.

१८८-२८.

१८८८ प्रसिद्ध करण

भगवन्दास जेठवाराभ पुस्तकालय.

दीर्घीश-अमरवाट.

क. १८८८

सं. १८८८

आवृत्ति १

मत १८८८

अमरवाट पादशाला नाई आवेक्षा, भगवन्दास जेठवाराभ पुस्तकालय
मे.दी.वास भाग्यवतगणे काय

दि. ०-८-००

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૦૨૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ પ્રભાત સંગ્રહ

વિષય ૬૦૨૪ .

શ્રી ગણેશાય નમઃ

શ્રી સારદાય નમઃ

(૭)
(૩૫)

આડતળ

પા. ૫.

પ્રભાત સંગ્રહ.

નરસિંહ મહેતાનાં પ્રભાતીયાં

જુનાગઢના વડનગરા નાગર-ગુજરાતના સૌથી જુના ભક્ત કવિ.

શ્રી જશોદાજીએ શ્રીકૃષ્ણને જગાડયા તે વિષે

પદ ૧ છંદ—રાગ પ્રભાત.

જાગ્યને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળીઆ, તુજ વિનાં હમાં કોણ જાશે ?
ત્રણસેં ને સાઠ ગોવાળ ટોળે મળ્યા, વડોરે ગોવાળના કોણ થાશે ? જ.
દહિ તણાં દૈધરાં ઘી તણાં ઘેખરાં, કઢીએલ દુધ તે કોણ પીશે ?
હરિ મારો દાથિયો કાળીનાગ નાથિયો, ભુમિનો ભાર તે કોણ સહેશે ? જ.
જમુનાને તીરે ગૌધેન ચરાવતાં, મધુરીસી મોરલી કોણ વાશે ?
બળે નરસૈયો તારા ગુણ ગાઘ રીઝવે, જુડતાં આવડી કોણ સદાશે ? જ.

પદ ૨ જી.

સમરને શ્રીહરિ મેલ્ય મમતા પરી, જોને વિચારીને મુજ તારું.
તું અલ્યા કોણ ને કોને વળગી રહ્યો, વગર સમજે કરે મ્હારું મ્હારું. સ.
દેહ તારી નથી જો તું જીવતે કરી, રાખતાં નવ રહે નિશ્ચે જાણે;
દેહ સંબંધ તજી નવ નવાં અહુ હશે, પુત્ર કલત્ર પરિવાર જ્હાણે. સ.
ધનતણું ધ્યાન તું અહોનિશ આદરે, એજ તારે અંતરાય મોટી;
પાસે છે પીયુ અલ્યા તેને નવ પરસિયો, દાથથી બાજી ગધ થયોરે ખોટી. સ.
ભરતીંદ્રા ભયોં રોધી ઘેયોં ધણો, સંતના શબ્દ સુણિ કાં ન જાગે;
જાગતાં નરસૈયા આજ છે અતિ ધણી, જનમોજનમ તારી ખાંત બાગે. સ.

પદ ૩ જી.

ધ્યાન ધર હરિતણું અલ્પમતિ આગસુ, જે થકી જન્મનાં દુઃખ જાણે;
અવર ધંધો કર્યે અરથ કાંઈ નવ સરે, માયા દેખાડીને મૃત્યુ વહાણે. ધ્યા.
સમજી કલ્યાણ શ્રીકૃષ્ણના ચરણમાં, શરણ આવે સુખપાર ન્હાણે;
અવર વેપાર તું મેહેલ્ય મિથ્યા કરી, કૃષ્ણનું નામ તું રાખ મ્હોણે. ધ્યા.
પટક માયા પરી અટક ચરણે હરી, વટકય માં વાત સુણતાંજ સાચી;
આશનું ભવન આકાશ સુધી રચ્યું, મુઠ એ મુળથી ભીંત કાચી. ધ્યા.
અંગ જોખન ગયું પલિત પિંજર થયું તોય નથી દ્હેતો શ્રીકૃષ્ણ કહેવું;
એતરે એત દિન ચાર છે લાભના, લીધું દ્હેકાવતાં રાજ લેવું. ધ્યા.
સરસ ગુણ હરિતણા જે જનો અનુસર્યાં તે તણા સુજશ તો જગત ખોલે;
નરસૈયા રંકને પ્રીત પ્રભુ શું ધણી, અવર વેપાર નહિ ભજન તોલે. ધ્યા.

દશ્વરનું કીર્તન કરવા વિધે.

પદ ૪ શું.

જાણું હેત તને કયમ ગયું વિસરી, પશુરે ફેલીને નરરૂપ કીધું;
 ને છેડ કરી સહુ તને હાંકણું, આજ વધારીને માન દીધું.
 માંગીનું માંગીયું કંઠથી ટાળિયું, નેત્રના પાટા શ્રીનાથે છોડ્યા;
 તે તણા ચરણને નવ લગ્યો કૃતધની તેં, ન ગુણ પાડના હાથ જોડ્યા.
 પગ ઠોકી કરી માગતો મુઠ મની, ઘાસ પાણી કરી શખ્દ ગ્રીણા;
 આજ ગોવિંદ ગુણ ગાઠને નાચતાં, લાજ આવે તને કેમ હીણા.
 લાંબીથી ડોક ને કાંઠેલ આવતો, ઉંટ જાણી ધણો ભાર લાર;
 આજ અમૃત જમે દરમે દળવો ભમે, વૈકુંઠનાથને નવ આરાધે.
 પીઠ અંબારીને અંકુશ માર મહિ, રેણુ ઉડાડતો ધરણી દેડો;
 આજ યુવા ચંદન આભ્રજ રંગ ધરી, વેગે જાય છે તું વેહેલે બેડો.
 અન્ન ને વસ્ત્ર ને આભુષણ સર્વ જે, તેલનો તુજને હતો ઉધારો;
 નરસૈયાના સ્વામીએ સર્વ સાફ કર્યું, તે પ્રભુને તમે કાં વિસારો.

દશ્વરનું કીર્તન કરવા વિધે.

પદ ૫ શું.

કૃષ્ણ કિરતન વિના નર સદા સુનકી, વીમળ કીધે વધુ શુદ્ધ ન થાયે;
 સકળ તીરથ શ્રીકૃષ્ણ કીર્તન કથા, હરિ તણા દાસ જ્યાં હેતે ગાયે.
 પુણ્ય પુરુષોત્તમ નવધ રંગી તણ, અન્ય દેવે જેનું મન મોહે;
 કોટી ચિંતામણી કામધેનું તણ, મહિષિના પુત્રનું દૂષ દોહે.
 ગર્ગ જોષી જશ ગાય જેનો સદા, નારદ નામ મુખથી ન મુકે;
 તે બ્રહ્મ દાર આવીને ઉભા રહ્યા, ગોપીકા મુખ જેવાને હુંકે.
 આજ ભવ સુરપતી સ્વપ્ને પેખે નહી, નેવી કહી નિગમ વામે;
 નરસૈયો રંક જશ ગાઠને રીઝવે, સહસ્ર મુખે શેષ પાર ન પામે.

હારનું સ્મરણ કરવા વિધે.

પદ ૬ હું.

હરિ હરિ રટણ કર કહણ કલિકાળમાં, દામ ખેસે નહી કામ સરશે;
 ભકત આધીન છે શ્યામસુંદર સદા, તે તારાં કારજ સિદ્ધ કરશે.
 અપ્પ મુખ સાઈ શું મુઠ પુલ્યો ફરે, શીશપર કાળ રહ્યો દંત કરડે;
 પામર પલકની ખખર તુજને નહી, મુઠ શું જોધને મુઠ મરડે.
 પ્રોઠ પાપે કરી ખુદિ પાછી ફરી, પરદરી થડ શું ડાળે વળગ્યો;
 ઇશને ઇર્ષા છે નહીં જીવ પર, આપને અવગુણે રહ્યારે અજગો.
 પરપંચ પરદરો સાર હૃદયે ધરો, ઉચરો હરિ મુખ આગળ વાણી;
 નરસૈયા હરિતણી ભકિત ભુલીશ માં, ભકિત વિના બીજું ધુળધાણી.

પદ ૭ શું.

બાપજી પાપ મેં કવણ કીધાં હશે, નામ લેતાં તાઈ નિદ્રા આવે;
 હિંધ આજસ આહાર મેં આદર્યો, લાભ વિના લવરી કરવી આવે.

શ્રી ગણેશ દીન તો વહી જાય છે, દુરમતી નામે ભયારે ઝાળાં:

જીવન વિશે નવ કરા ત્હારી. આંડયાં સંભારનાં થોથાં ઠાલાં.

હ છે જીંદગી કર્મ છે જીંદગી, બીડ ભંજન તારું નામ સાચું,

રિ ફરિ વર્ણવું શ્રીહરિ તુંજને, પ્રતિત પાવન તારું નામ જાણું

તારી કરુણા વિના કૃષ્ણ કોડમણી, કળ અને વિકળનું બળ ન ફાવે,
નરસંધ્યા રંકને જન્મના તાહરી, હેડ બેડી ભાંગો શરણ આપે.

હરિજનની સંગત કરવા વિશે,

૫૬૮ મું

જાનાગીરના દાસની દાસની નિત્ય સંગત વિના, ભણ્ટ થાય બુધરા મન માંડે.

દુષ્ટની સંગતે દુષ્ટ મતિ ઉપજે શ્રવણ કરીતન નવ થાયે તારું,

પૂર્ણ વિષયાનથી દુરિજન દોહવા, વિષ પીધે તન તેજ મરશે.

તુંજ થકી વેગળા તેહની સંગતે, જન્મ કોટી તણાં સુકૃત દરશે.

અમૃતની ઉપમા સાધુને નવ ધટે, રાહની દુષ્ટતા ના ટાળા તેણે,

પ્રહલાદ નારદે ગર્ભ સંગત કરી વશ કર્યો વર્ષકુંડનાથ જેણે.

યતુરધાર મુકિત છે જીજ્ઞવી જીકિતની તાહરી તેહને નવ રાગે,

નહ કર જોડીને નરસંધ્યો વિનવે, જન્મોજન્મ તારી ભકિત જાણે.

ગોપીઓના જન્મની તારીફ વિશે

૫૬૯ મું

માં સાર અવતાર અબળા તણો. જે બળે બળીભદ્ર વીર રીઝે,

પુરુષાતન શું કરું હે સખી જેથી નહી માહર કાજ સીજે

ત પ્રયત્ન તો પ્રાપ્તિ છે પુરુષને સત્ય જો સેવક ભાવ રાખે

ભયુરું રસણું નાથ નોહરા કરે તે નહી નારી અવતાર પાખે,

દ્ર આદિક અજ ઇશ ને મહા મુનિ, ગોપિકા ચરણજ તેહ વંદ

નાપિથી આપણું અધમપણું લેખવે નરપણુ નવ રૂપે આપ નંદ,

વેદ વેદાંત ઉપનિષદ ખટ મળી જે મથીને રસ પ્રગટ કાઢો.

તે રસ-ભાઅનિવિ ભામિની ભોગવે અહોનીશ અનુભવ સંગ લીધો,

ન સાચું કરે ગીરધર સ્વામજો પ્રણમ હું પ્રાણપતિ પાણિ જોડી,

તું પશુ જેમ પુઠળ વળગ્યું ફરે નરસંધ્યાના નાથજી તોડી,

પરોઢીએ વહેતા ઉઠવા વિશે,

૫૭૦ મું

જ્યાહરે પાછલી ખટ ઘડી સાધુ પુરુષને સંક ન રહેવું,

પરહરી સમરવા શ્રીહરિ એક પું એક પું એમ કહેવું,

ગીયા હોય ભેણે જોગ સંભાળવા ભોગીયા હોય તેણે ભોગ તજવા,

આ હોય તેણે વેદ વિચારવા, વધણુય હોય તેણે કૃષ્ણ ભજવા.

હોય તેણે સદગ્રંથ આંધવા દાતાર હોય તેણે દાન કરવું.

તા નારી કહી પુછવું કંથ કહે તે તો ચીત ધરવું.

મણે આંપણા ધર્મ સંભાળવા. કર્મનો સર્વ ભેવો વિચારી.

નરસહ્યાના સ્વામીને રતેહથી સમરતાં, ફેર નવ અવતરે નર ને નારી. રા.

અભકત વિશે

પદ ૧૧ મું

નંદના નંદ્યું નેહ જેને નહીં તેને માનવ ખર શ્યાન તોલે,
જીવણ ભાર કરવાને એ અવતર્યા, પ્રેતની પેરે સંસાર ડોલે નં.
દષ્ટિ થકી દળો ભોગ તેના બળો, શૈલ પડો તેના મુખ માથે,
જીવતા જન તે તો જન્મ જેવા જાણવા, પ્રીત નહિ જેહને કૃષ્ણ સાથે નં.
કીર્તિ શ્રીકૃષ્ણની જીભથી નવ બણે તેને મુખે દેવરાય તાળું.
બણે નરસૈયો જેણે હરિને જાણ્યા નહીં તેહનું કુટુંબ સદાય કાળું, નં.

ઇશ્વરનો પ્રેમ માગવા વિશે

પદ ૧૨ મું.

પ્રેમરસ પાને વુ મોરના પીંછધર તત્વનું ટુપાણું ટુચ્છ લાગે,
દુખળા દોરનું મન ચળે ચતુરધા મુકિત તેઓ ન માગે. પ્રેમ.
પ્રેમની વાય પરીક્ષિત પ્રીછ્યો નહી શુકજીએ સમજીને રસ સંતાડ્યો,
શાન વૈરાગ્ય કરી અંધ પુરો કર્યો મુકિતનો માર્ગ સાધો દેખાડ્યો. પ્રેમ,
મારીને મુકિત આપી ધણા દહતને, શાની વિજ્ઞાની બહુ મુનિ જોગી
પ્રેમને જોગ તો વ્રજ તણી ગોપીકા, અવર વિરલા કોઇ ભકત બોગી. પ્રેમ,
પ્રેમને મુકિતનો પરમ વક્ષભ સદા હેતુના જીવ તે હેતુ નુટે.
જન્મો જન્મ લીલા રસ ગાળતાં લહાણનાં વહાણ જેમ હાર છુટે. પ્રેમ.
મેં શ્રેણી હાથ ગોપીનાથ ગરવા તણો અવર બીજું કોઇએ ન લાવે,
નરસહ્યા મકા મતી ગાય છે ગુણધરી જતી સતીને તો સ્વપ્ને ન આવે. પ્રેમ.

વામનજીના જન્મ વિશે

પદ ૧૩ મું

બળિતણે ફારે હરિ વિપ્ર વામન હુવા વેદની ધુન ગહ ગગન ગાજી,
ધંદ પ્રરથથિ અશ્વ આવ્યો ઉતાવળો જેને જોઇએ તે દિવ્ય લ્યોને માગી. બ
એક પર્ણકુટી તણો દામ બાણવા કરં, બોલ હું તે મારે મુળ સાચુ.
વિપ્ર ફેર ધણા લોભના વાહેલા દાન માટે ધણા હું ન રાચું. બ.
લ્યોને દિવ્યજી તમે નિપજ્યાં મંદિરો, લુભિ શું માગીરે ત્રણ કરમા,
લ્યોજી ભંડાર બહુ કુશ્વરીઓ સહિત વળિ માગો હસ્તિ મારા રાખો ધરમા. બ
હસ્તી ભંડારને હું લેઇ શું કરં, લોભીયાની નથી જાત મારી.
આગે વિધાતાએ વામન નિરમિયો વૃતે રહેવું મારે બ્રહ્મચારી બ.
ચેતજે વું બળી શુક કહે છળ પડ્યો વિષ્ણુએ વામન વેશ ધારી.
અશ્વ જગન સમે દાન અવની તણું પાત્ર એવું ક્યાં મળે મને મુરાગિ. બ.
હસ્તીતણા ચરણ ઉપર નિર નામતાં નાગમાં બગુસુત પેઠો ચાલી,
રીસ રૂદ્ધે ધરી ધણું ધણું રાયજી નેત્રગાં દર્ભની શેર ધાલી. બ.
આપડો બળીરાય પગતળે ચાંપડ્યો પ્રભુ પાતાળનો કરીને ચાપ્યો,
હવે નરસહ્યા હરિ ભકત આધીન છે. ધંદ અવિચળ અધિકાર આપ્યો. બ.

ઈશ્વરનું ધ્યાન ધરવા વિષે.

પદ ૧૪ મું.

ધ્યાન પર ધ્યાન ધર નંદના કુંવરનું, જે થકી અખીલ આનંદ પામે;
અષ્ટ મહાસિદ્ધિ તે હાર ઉભી રહે, દેહનાં દુષ્કૃત દુર વામે.
મોરનાં પીંછાનો મુગટ મસ્તક ધરે, કુંડળ મકરાકૃત શ્રવણ લળકે;
નિલવટ તિલક તે ચુભગ કેસર તણું, કંઠ મુકતાફળ હાર ઢળકે;
પીતાંબર પલવટ તટિતટ ચીર છે, લલિત ત્રિભંગી વહાલો વેણુ વાયે.
કદમના દ્રમતળે રાધિકા રસ ભરી, હરજીને સંગ આલાપિ ગાયે.
મોરભીની ધુની સુણી વનિતા વ્યાકુળ થઈ, ગોપીકા કેરડાં વૃન્દ આવે;
નરસંધ્યાને મન આનંદ અતિ ધણો, પુષ્પ મુકતાફળ લેખ વચાવે.

પદ ૧૫ મું.

શા સુખ સુતો સંભાર શ્રીનાથને, હાથ તે હરિ વિના કોણુ રહાયે;
તાત ને માત સુત બાત ટોળે મળ્યા, દોહિલી વેળા સહિ દૂર જાયે.
ઉંધે મસ્તક હતો ઉચ્ચ તપ આદરી, ભકિત કીધી ભગવાન કેરી;
અવતરી પાસ બંધાયો માયા તણે, લંપટી લાલચે લીધો ઘેરી.
દિવસે દો દિશ ભમ્યો રાતે નિંદ્રા વિશે, સ્વપ્નમાં સાંભરે મોટી માયા;
પલક પરવાર નવિ હરીને ભજવા તણી, જ્યાં લગી જીવ સંજોગ કાયા.
ધન ધામે કરી મોહી રહ્યો લોભાયો, વેદના વિસરી ગર્ભ કેરી;
નાથ ત્રિલોકના હરિને જાણ્યા વિના, જ્યારે રાખ્યો તો જહરામાં ઘેરી.
જગ્યરે જીવડા વાજ આવ્યો ધણું, કેટલાએ પ્રતિજોધ દીગે;
નરસૈના સ્વામીને નિત્ય સંભારતા, દેહનાં દુષ્કૃત દુર કીજે.

ઉપદેશ વિષે.

પદ ૧૬ મું.

સાધુ સાચે ભગ્ને ચરણુ ગોવિંદના, માનવી દેહ તે તત્ત્વ કહીયે;
કૃષ્ણ કહો વાળી વળિ કૃષ્ણ કહો, કૃષ્ણ કહેતાં સહિ સુખ લહીયે
કૃષ્ણ સેવા તણી અમર ઇચ્છા કરે, મુદમતી માનવી કંઈ ન જાણે;
કૃષ્ણનું નામ રખે હૃદયથી વિસરે, ધન્યમાં ધન્ય કૃષ્ણજ પ્રમાણે.
જેને જોધા મહા મુનિજન વન ભમે, વિકૃલો વનમાં ગાયો ચારે;
ભણે નરસૈયો જે અપુર નર તે ખરો, અહરનિશ કૃષ્ણ શ્રીકૃષ્ણ ધારે.

પદ ૧૭ મું.

પારકી હુશે મહતા કરે પ્રાણીયા, પુણ્ય પાપી સર્વ વાત ખોટી !
કહે તે તો કર્ષણુ કોદરા વાવીયા, કયાંથી જમે તું તો દાળ રોટી !
કહે તે તો દાન કહિ આપ્યું અમ્મતણું, કયાંથી દુહે તું તો ઘેર ઝોટી !
કહે તે તો કથીર સોનારને આપીયુ, કયાંથી પહેરે તું તો કનકકોટી !
પુણ્યથી રીધી છે પુણ્યથી સિદ્ધિ તે, પુણ્યથી પહેરશો ઝગલો ઝોટી !
ભણે નરસૈયો તું પુણ્ય કર પ્રાણીયા, પુણ્યથી પામશો પદવી મોટી !

૫૬ ૧૮ મું.

૧-મરે ધન્ય મહા પુણ્ય જશોદાતણું, પુત્ર લાભે પરિશ્રદા રાજે;
નંદનો નંદ આનંદ મહા અમલમાં, શોષ બળીભદ્ર સંગે છિરાજે.
અમર આહીર અરધાંગ જોષાંગના, હૃદયેલી સર્વ આપી રાણી;
ભકિત તે રાધિકા મુકિત જશોભતિ, હજુ સમકુંઠ તે વેદસાધી.
નિયમ વસુદેવજી આજ ગોપી આપી, દેવકી પ્રત્યવિવાદ કહાવે;
બ્રહ્મા કર લોકલી વેણું મહાસેવજી, ચંચવદન કરી ગાન આપે.
કંઈ અર્જુન અહંકાર દુર્યોધન, દેવતા સર્વ અવતાર લીધો;
ધર્મ તે રાય કુબિહાર જાણુજો, દાસનો દાસ નરસમીતે કીધો.

ધન્ય

ધન્ય

ધન્ય

ધન્ય

જશોદા ક્ષીકૃષ્ણને જગાડે છે તે વિષે.

૫૬ ૧૯ મું.

હઠ ઉતાવળો આસને વિઠલા, ગોવિંદ, ગાયને વચ્ચ ધાવે;
જગ્યને જાદવા જનની જશોદા વહે, કહાન કાં ધણી તને નિંદ્રા આવે
દંતધાવકુ કરો આળસ પરહરો, રજની તિમિર ગયુ પોહો ફાટયું;
કુરને કરમળો શે ન શીવરાવતો, દહિરે દામોદરા થાય ખોટ.
ખારણા બહાર બળિભદ્ર ઉભલા, તેરે વહાલા તારી વાટ જોયે;
નરસૈના સ્વામીનું મુખડું દોહડે, માનીતું મુખડું અતિરે મોહે.

હઠ

હઠ

હઠ

ધમ્ધરની ભકિત કરવા વિષે.

૫૬ ૨૦ મું.

મારા નાથજી મુજને ભકિત દેજો સદા, દીન જાણીને સંભાળ લેજો;
ભકિત આપી ભલા ભાવથી હુધરા, અંતે આવી અહોનીશ રહેજો.
ભકિત કારણ મારો દેહ દુર્બળ હજો, દેહ કારણ રખે સ્નેહ જાયે;
આજ મન સાથ જડુનાથ જો વિસરે, વળતી વલે મારી કાણુ થાયે.
કર્મ કુડાં કરી ખાણુ ચારે ભરી, નસિવા નીસયોં નામ ખારી;
કૃષ્ણ કીર્તન વિના જન જાએ વૃથા, જેમ રહે જુગટે સિદ્ધિ હારી.
હુ ગર્ભ નાના કર્યોં નિત્ય ઉજગરો, નવ ઠયોં નાથજી શરણ પાખે;
ભવ વીધે જુડતાં વહારને જુમ નહિ, ખાણુ ગ્રહી મુજને કાણુ રાખે.
અદ્ય આયુષ્યમાં કદંપના મનુષ્યને, આજ કીધું વળી કાલ કરવું;
આસના સો વિશ્વાસ નહી નીમાળનો, આજ અધુરી ને એમ મરવું.
હૈતમ મધ્યમ વણું તું વીઠલા, પ્રગટ થઈને દર્શન પમાડો;
નરસૈયા રંકને ટંક કરો કશ્ણા કરો, દીનજંધુ વાળ્યો આંક આડો.

મારા

મારા

મારા

મારા

મારા

મારા

૫૬ ૨૧ મું.

જુલજી ભકતી પદાર્થ મોહું, બ્રહ્મલોકમાં નાહીરે;
પુણ્ય કરી અમરપુરી પારખા, અંતે ચોરાશી માંહીરે.
હરીના જન તે સો મુકતી ન આગે માગે જન્મોજન્મ અવતારે;
નિત્ય સેવા નીત્ય કીર્તન આચરવ, નીરખવા નંદકુમારે.
અરતખંડજીતમાં જનમી, જેણે ગોવીંદના ગુણ ગાયારે;

જુલજી

જુલજી

ધન ધનરે એની માત પીતાને, સફલ કરી એણે કાપારે.

શુભળ

ધન વંદાવન ધન એ લીલા, ધન વૃજના વાસીરે;

અષ્ટમહાસીદ્ધિ આગણીયેરે ઉભી, મુક્તી છે એની દાસીરે.

શુભળ

એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે; કાંઈ એક જાણે શુક જોગીરે;

કાંઈ એક જાણે વ્રજનીરે ગોપી: જાણે નરસૈયો ભોગીરે.

શુભળ.

પદ ૨૨ મું.

આંખ અણિયારી સઉકો આંજે, આંખ્યામાં ધણો વેહેરો રે;

જ્યાં લગિ પિયુ પ્રેમે ન ખોલાવે, ઓભરણુ સધળાં ઉહેરોરે. આંખ--રેક

મોં મચકોડે મોહન ન રીજે, હૃદયાભીતર જોય રે;

આવળ કેરાં ટુલ અતી સુંદર; શીષ ન ધાલે કોય રે.

આંખ

સાચે મને અને સત્યવાદે; સદા શામળીયો રાચે રે;

નરસૈયાના સ્વામીનો રસ ઉડો; ભરી લેવો ઘટ કાચે રે;

આંખ

પદ ૨૩ મું.

મન માન્યું શામળીયા સાથે, વશ કરી નેણની સાને રે;

ખોલ્યું ન ગમે ખીળ કોઈનું, કામણુ કીધાં કહાને રે.

મન૦

મોરલી વળડે જોમ વેધાયે, મૃગનાદ સાંભળી કાને રે;

તેમ વેધાઈ રહ્યું મન માઈ, ગોવીંદજીને ગાને રે.

મન૦

જે જે રાગ જેને હોય વક્ષભ, તે રીજે તેને તાને રે;

નરસૈયા રીજે મન બીને, હરીરસ અમૃત પાને રે.

મન૦

પદ ૨૪ મું.

એક ગમે ગોપીનો વહાલો, અવર ખીળનું મારે કામ કશું;

પાપ તણા સમ ખાઇને કહુંછું, નંદલાલ વસ્યે મારે ગામ વસ્યું.

એક

શામળીયો સુંદર વર સજની, તેને દેખી માઈ મન વસ્યું;

એને મુકી જે ખીળને જાજશે, તેનું કાળે લાગે કરમ ધસ્યું.

એક

છેલજખીલો ને છોગાળો, ગોઠડીયાળો ગુણુ ભંડાર;

નરસૈયાનો સ્વામી શામળીયો, વૈષ્ણવજન કેરો દાતાર રે.

એક

ભક્તના મહિમા વિષે.

પદ ૨૫ મું.

તારા દાસના ચરણની રેણુ મસ્તક ધર, જે ચકી કોટી કલ્યાણ પામું;

નીરખતાં નેહશું નેત્ર અમૃત ઠરે, ભવતણાં પાપ તે ક્ષણમાં વામ.

રેક.

ભક્તને ભેટતાં કીલ્વીષ નવ રહે, જ્ઞાન દીપક થતી તીમીર નાસે;

ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય જે સાધુ સંગત કરે, કૃષ્ણ કીર્તનથી પાપ નાસે.

તારા.

એક ક્ષણવાર જે સતસંગત કરે, ધન્ય ધડી જંઘની તેજ જાણે;

જાણે નરસૈયો ભવસાગર જીવતાં, હરીજન નાવ નીચે પ્રમાણે.

મેહેતાજી અને ઢેડ લોકોના પ્રસંગ વિષેનું પદ.

પદ ૨૬ મું.

ગીરી તલાટી ને કુંડ દામોદર, ત્યાં મેહેતાજી નહાવા જાય;
 ઢેડ વરણમાં દ્રઢ ભરીભકતી, તે પ્રેમ ધરીને લાગ્યા પાય. ગીરી૦
 કર જોડીને પ્રાર્થના કીધી, વીનતી તણાં બહુ વધારે વચન;
 મહંત પુરૂષ અમારી અરજ એટલી, અમારે આંગણે કરોરે કીરતન. ગીરી૦
 પ્રેમ પદારથ અમો પામીયે, વામીયે જન્મ મરણ જન્મજન;
 કર જોડતામાં કરણા ઉપજી, મેહેતાજી મેહેતાજી વૈષ્ણવ પરમ દયાળ. ગીરી૦
 પક્ષાપક્ષી ત્યાં નહી પરમેશ્વર, સમદ્રષ્ટીને સર્વ સમાન;
 યામુત વૃક્ષસી વૃક્ષ લીપજો, એવું વધજીવે આપ્યું વરદાન. ગીરી૦
 મેહેતાજી નીશાએ આવ્યા, લાવ્યા પ્રસાદ ને ક્યોં એચ્છવ;
 પ્રોટ થયા લગી જનન કીધું, સંતોષ પામ્યા સહુ વૈષ્ણવ. ગીરી૦
 ઘેર પધાર્યા હરી જથ ગાતા, વાતા તાળ ને શંખ મૃદંગ;
 હસી હસી નાગર તાળીયો લે છે, આ શારે બ્રાહ્મણના ઢંગ. ગીરી૦
 મૈન ઝહીને મેહેતાજી ચાલ્યા, અધવધરાને શો ઉત્તર દેહ;
 જાગ્યા લોક નરનારી પુછે, મેહેતાજી તમે એવા શું ? ગીરી૦
 નાત ન જણો ને જાત ન જણો, જણો ન કાંઈ વિવેક વિચાર;
 કર જોડીને કહે નરસખો, વૈષ્ણવ તણો મને છે આધાર. ગીરી૦

પદ ૨૭ મું.

એવારે અમે એવારે એવા, તમે કહો છો વળી તેવા રે,
 ભકિત કરતાં જે બ્રજ કહેશો, તો કરશું દામોદરની સેવા રે. એવારે.
 જેનું મન જે સાથે બંધાણું, પેહેલું હતું ધર રાતું રે,
 હવે થયું છે હરિરસ માતું, ઘેર ઘેર હીંડે છે ગાતું રે. એવારે.
 સધળા સાથમાં હું એક ભુંડો, ભુંડાથી વળી ભુંડો રે;
 તમારે મન માને તે કરજો, સ્નેહ લાગ્યો છે મને હિંડો રે. એવારે.
 કર્મ ધર્મની વાત જેટલી, તે મુજને નવ ભાવે રે;
 સધળા પદારથ જે થકી પામે, મારા પ્રભુની તોલે નાવે રે. એવારે.
 હજવાં કર્મનો હું નરસખો, મુજને તો વૈષ્ણવ વહાલા રે;
 હરિજનથી જે અંતર ગણશે, તેના ફોગટ ફેરા કાલા રે. એવારે.

કૃષ્ણના મેળાપ વિશે.

પદ ૨૮ મું

હજવે હજવે હજવે હરજી, મારે મંદિર આવ્યા રે;
 મોટે મોટે મોટે મેં તો, મોતીડે વધાવ્યા રે. હજવે.
 કીધું કીધું કીધું મુજને, કાંઈક કામણ કીધું રે;
 લીધું લીધું લીધું મારું ચિત્તડું ચોરી લીધું રે. હજવે.
 જાગી જાગી જાગી હું તો હરિ મુખ જેવા જાગીરે;
 ભાગી ભાગી ભાગી મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે. હજવે.
 કુલી કુલી કુલી હું તો, હરિ મુખ જેમને કુલીરે;

ભુલી ભુલી ભુલી મારા ધરનો ધંધો ભુલી

હળવે.

પામી પામી પામી હું તો મહા પદવીને પામી

મળિયો મળિયો મળિયો મેહેતા નરસંઘાનો સ્વામી

હળવે.

પદ ૨૬ મું દ્રૌપદી કહે છે.

દારેકાના વાસીરે અવસરે આવજોરે રાણી રૂકમણિ કેરા કંથ,

કુષ્ટ દુર્યોધનરે લાગ્યો મને પીડવારે પ્રભુ મારા ચોદશ દયાળુ તારો પંથ

ટેક.

સોડ તાણીને રે શું રે સુતો રથમળારે આજસ મોડીને ઉઠો આજ

લક્ષ્મીજી તોળાશેરે પાવન તારા પાવનારે, અમપર મેહેર કરો મહારાજ.

૬૧.

ગ્રાહને થકીરે ગજ મુકાવીયેરે કીધો તમે સુધન્વાની સદાય

નરસિંહ રૂપેરે દિરણ્યકશિપુ હણ્યોરે પ્રહલાદ ઉગાધો લાગ્યો પાય.

૬૧,

છપ્પન કોડરે બદવ તાદરા રે સાથે અગિભદ્ર સરીખા બ્રાન

કાળીનાગ નાથ્યોરે જરાસંઘ છતિયોડે તે બળ કયાં ગયું મારા નાથ.

૬૧.

વસમી વેળામાં રે વદારે ચડજો વિહારે, ધાજો છત્રપતી નિરધાર,

અસવારી કરજોરે ગરૂડની ઉપરે રે, નરસંઘનો વિનવે વારંવાર

૬૧.

પદ ૩૦ મું

કોણ એ સમાના કામની દત્ત કૃણીયેલ રામા.

દ્રૌપદી લગ્ન રાખ્યા હરિ ઉભા છે સામા

કોણ.

વહાણોજી ગયાના વાડીયે સરવે સુંદરી સાથે,

શેલડીની છોડ ઉતારતા છત્રી બેડી છે હાથે.

કોણ.

માનની મંદીર સિધાવિયાં ચીથરું રે લેવા;

દ્રૌપદીએ ચિર વધેરિયું, હરિને દાથે આંધવા.

કોણ.

ત્રીકમે તેનાં તાંતણા, લખી રાખ્યા છે લેખે;

નવસેંદ નવાળુ ચીર પુરિયાં, સધળી સભારે દેખે.

કોણ.

ગરૂડે ચઢીને ગોવિંદ આવિયા, આગ્યા અંતરંગમી;

ભક્ત ઉદ્ધારણ બુધરો, મેહેતા નરસંઘનો સ્વામી.

કોણ.

સુદામા ચરિત્ર વિષે.

પદ ૩૧ મું.

સુદામાની સ્ત્રી સુદામાને કહે છે.

જદુપતિ નાથ તે મિત્ર છે તમતણા, બાજો વેગે ફરી કૃષ્ણ પાસે;

પ્રીત પુરવતણી હેત ધરશે હરી, મન તણા મનોરથ સફળ થાશે.

જદુપતી.

ધેર બાળક સહુ દુઃખ પામે બહુ, અન્ન ને વસ્ત્રથી રહે છે ઉણાં;

નીરધન સરજ્યાં પુણ્ય કીધા વિના, કર્મના દોષ તે આવી પુણ્યા.

જદુપતી.

જદુપતી બદલો ભક્તવશ માધવો. કરશે કરૂણા પ્રભુ દિન બાણી;

ગોમતી સ્નાનથી કોટી અધ નાસશે, નિર્ખતા કૃષ્ણને પ્રેમ આણી.

જદુપતી.

કૃષ્ણને લગિમળી શિક્ષ આવો વળી, બાણશે દુઃખ અંતરંગમી;

વિનતી મન ધરો આજસ પરદરે સદાય થાશે નરસંઘનો સ્વામી,

જદુપતી.

પદ ૩૨ મું—સુદામા કહે છે.

સાંભળો ભાગિની કાન ધરી કામિની કવચ કલાવું હું કૃપણ પાપી; સાંભળો.
ત્રિભુવનનાથ તે મહિપતી માધવો, કેમ બોલાય ત્યાં વાત ચાંપી.
દિવસ ઝાઝા થયા બાલપણ્યમે ગયા, નરપાત નવ જાણે પ્રીત જુની; સાંભળો.
દુખલ રંક હું ભિક્ષુક આપડો, નવ લઈ ચોકરી ખોટી ચુની.
ઉપસેન અકરૂર ઓઢવ છે ત્યાં. બળિભદ્ર અનિરૂદ પાસે;
કોટી જોવા છે જ્યાં હું ઉભો રહીશ ક્યાં, કોણ આવી મારો હાથ સહાશે. સાંભળો
જડિત રત્નો મણિ કાંતિ ભાસે ધણી. તિમિર નાવે તેની જ્યોત પાસે;
ત્યાં કેમ બોલી શકું વેણ વદતો થકો, ધમણ ધમતો રં શ્વારોશ્વાસે. સાંભળો.
મોત રહેલુ મુખ દુઃખ સકેં સહો, ભોળવો કમ જે ભાગ્ય ચોટયું;
દુરિજન લોકો છોને લવતાં રહે, નરસંઘના સ્વામીનું ગિરદ મોટું સાંભળો.

પદ ૩૩ મું—સુદામાની સ્ત્રી કહે છે.

સ્વામી સાચું કહ્યું બોલવું નવ રહ્યું, કથનાં વચન તે વેદ વાણી;
ભવતણું નાવ તે ભકિત ભુપસ્તરી, તેદ હું પ્રીછવું સ્નેહ આણી. સ્વામી.
હુંથી દરિ વેગળા ભકિત ભાવે મળ્યા, રાય તે રંક તે એક ઘાટે;
લખપતી કોટીધ્વજ મન તણો રતી, શક સરીખા ત્યાં નથીરે સાટે. સ્વામી.
બ્રહ્મણ્ય દેવ દયાળ શ્રીકૃષ્ણજી, નીજ જન જાણીને શુદ્ધ લેશે;
પ્રીતીની રીત ને જાય નહીં વીસરી, બાળલીલા તણું ચરીત્ર કહેશે. સ્વામી.
નથી કાંઈ ઓઢવા ભેટ લેમ જવા, કેમ કરી જાણશે કૃપણ કાચી,
દત્ત નથી આપણું વદન લગમણું, નીરખતાં લાજે નરસંઘનો સ્વામી. સ્વામી.

પદ ૩૪ મું.

વીનંતી વળી કહું ભેટ લાવી દઉં, પોતીયે તાદૃશ ગાંઠ બાંધો;
જાણશે થોડે ઘણું ભાવ ભોજન તાળું; ધન્ય તે કૃષ્ણ શું સ્નેહ સાધે. વીનંતી.
ભીતરી ખોર તે ભાવે આરોગીયાં, જુદાં અન્ન આહીરનું લીધું;
ભક્ત વિદુરની ભાજી ભાવે જમ્યા, ભુપનું નોનઈ પાણું કીધું. વીનંતી
પેરે પેરે પાંડવ કૃષ્ણ નીચારીયાં, ભક્ત કારણ દુષ્ટ માર્યા;
ઉંચ ન નીચનું એને છે પારખું, પતીત અધર્મી કંઈ કોટી તાર્યા. વીનંતી.
ભક્તીવશ વીકૃલો સંત સાથે મળ્યો, સરોવરને નવ સુકે ટાળે;
સંત સમરે ત્યાં આવી ઉભો રહે, ભક્તના મનતણો ભાવ જાણે. વીનંતી.
જાઓ વેગે કરી નીરખો મુકિતપુરી ધન ધન્ય તારણી સ્નેહ ન્યાણો;
નરસંઘના નાથને નીરખો નીશ્ચય કરી, કામ નીશ્ચે કંઈને બાંહે જાણ્યો. વીનંતી.

પદ ૩૫ મું.

ચાલીયો વાટમાં જ્ઞાનના ઘાટમાં મીત્ર મોહનતણું નામ લેતો;
ધન્ય એ નર અવતાર સકળ કર્પે કૃષ્ણ હે કૃષ્ણ મુખ એમ કહેતો. ચાલીયો
માગવું મૃત્યુ પ્રમાણ છે પ્રાણીને, લોભ કીધે ત્યાં પ્રીત તુટે.
કહ્યું મેં અળખા મુખે બેસી રહો, માગતાં તો બધો મર્મ છુટે. ચાલીયો.
માગીયું મેં તથી શું મુખે કહુ કથી, ભોગવું કર્મ જે ભાગ્ય લાગ્યો;
શ્રી પતી નાથે મને રંક સરજહીયો, એમ કરતો દ્વીજ દ્વાર આવ્યો. ચાલીયો.

આવી ઉભો રહ્યો કંઈ ગદગદ થયો, કોટી સૂરજ શશી જ્યોત ભાસે;

હર દયા આણીને હરીજન જાણીને, પોળીયે જઈ કહ્યું કૃષ્ણ પાસે.

ચાલીયો.

મંદીરે તેડીયા ચાલીને બેટીયા, ત્રીવીધીના તાપ તે સર્વ નાદા;

હેમ સીંહાસને લેઈ બેસાડીયા, તાણતાં વિપ્રનાં વસ્ત્ર ફાટયાં.

ચાલીયો.

તેલ કુલેલ મર્દન કરાવીયાં, શુદ્ધ ઉણ્ણાદેકે સ્નાન પીધું;

કનકની પાવડી ચરણ આગળ ધરી, કૃષ્ણ ચરણોદેક શીપ લીધું.

ચાલીયો.

પુનિત પીતાંબર પહેરવા આપીયું, કનકને આગે પકવાન દીધા;

ભાવતાં ભોજન કૃષ્ણ દાથે કર્યો, આચમન ને કાજ સીધ્યાં.

ચાલીયો.

કૃષ્ણ પદંગપર પોતે પધરાવિયા, દધીસુતા વીંજણે વાયુ ભરતાં

સત્યભામાદીક, નારી નીરખી રહી, નરસેનો નાથ પદસેવ કરતાં.

ચાલીયો.

પદ ૩૬ મું.

ભાગ્ય જોજો આઠ કપણુ ભીષ્મકતણુ, રકમણી આદિ હર નારી બોલે;

દળધર જોગ્ય તે ભોગ પહોંચાડીયો, અજ અંખરીવળી અધીક તોલે.

ભાગ્ય.

આ કપણુ રૂપ તે પ્રગટીયું ક્યાં થકી, વસ્ત્ર મેલાં દીસે કર્મ પુટયો;

ત્રીગુણને દુર્લાભ સેજ રસા તણી, વશ કરી નાથને પાપ છુટા.

ભાગ્ય.

આંગ આલી કમકમે ધમણ મોડે ધમે, ઉધરશે ને વળી નાક છુતો;

જોજો કઉતક હરી દેવ દશા હરી, કપણુ તે કૃષ્ણને સંગ સુતો.

ભાગ્ય.

પહોડીને ઉડીયા સાથે બેસાડીયા, વદન પખાળવા નીર દીધું;

કનક ઝારી ભરી શીતળ જળ આપીયું, કનક કટોરે તે પાણી પીધું.

ભાગ્ય.

શ્રીમુખે બોલીયા કહોને આંધવ તમો, અભચારી કે શુદ્ધધર્મ કીધો;

કુશળ છે બાલ ગોપાલ સહુ તમતણાં ભાગ્ય મોટું મને ચીન લીધો.

ભાગ્ય.

અદસ્થતા ધર્મમાં હુંય વળગી રહ્યો, હું ને મારી અધી ગત્ય ભુલ્યો;

મીત્ર મુદ્દામાની શુધ્ધ લીધી નહીં, કામની કેફમાં હુંજ ફુલ્યો.

ભાગ્ય.

સાંદીપ ગોરને ઘેર આપણુ ભણ્યા, ધન્ય ધન્ય દીવસ તે સફળ કલાગ્યો;

એક રેણી રહ્યા વન વીધે આપણે, સરણુ ભાગતાં મેલ આવ્યો.

ભાગ્ય.

અનન લીધા વીના ભુખ્યા બેસી રહ્યા, ગોરાણીએ આપણી પીડ જાણી,

વીસરી ગયું છે કે વીર તને સાંભર, સાંદીપ ગોરની અચળ વાણી.

ભાગ્ય.

ભાભીએ બેટ જે મોકલી મુજ ભણી, ભાવશું ભાષ તે લાગે મીઠી;

* સંકેચતો ગાંઠડી વીપ્ર આવી ધરે, નરસમ્પન્ના સ્વામીએ નમરે દીઠી.

ભાગ્ય.

પદ ૩૭ મું.

છપ્પનભોગ જ્યાં કવણુ તાંદુલ ત્યાં, આપતાં હર સંકેચ આવે;

જે રે જોઈએ તે આવી મળે કૃષ્ણને, તાંદુલ બેટ તે તુચ્છ કહાવે.

છપ્પન.

ધામ લીધા હરી મુઠી તાંદુલ ભરી, પ્રેમે આરોગીયાં તુષ્ટી પામી;

ઈંદ્ર કુબેરથી અધીક વૈભવ કર્યો, રકમણી કર ગ્રહા સીપ નામી,

છપ્પન.

એક રહ્યા અમો એક બીજા તમો ભકતને અદળક દાન કરતાં;

પ્રેમદાને તેનાં વચન એવા કહ્યા, લાથ સહાયો ત્રીજી મુઠી ભરતાં.

છપ્પન.

વનીતા વચન વિપ્ર સમજ્યો નહીં, ચાલવા ધર ભણી શીખ માગી;

નરસમ્પન્ને નાથે દુર્બળપણુ ટાળીયું, ભુખના દુઃખની ભીડ ભાગી

છપ્પન.

પદ ૩૮ મું.

વીપ્ર ચાલ્યો વળી કૃષ્ણ સાથે મળી, ચીતમાં શોચી વીચાર કરતો;
આપ્યું તો કાંઈ નહીં ત્રીઠ જાણી નહીં, તે તણે શોચ દહયેજ ધરતો. વીપ્ર.
અષ્ટ મહાસિદ્ધી નવનીધીતણી, સંપત્તીમાં રહ્યો ભાગ્ય માણી;
કામની કંથને હુ દારીકાં આવીયો, અમ તણી ત્રીઠ તો નવ જાણી. વીપ્ર
બાલ ગોપાલ જે વાત જોનાં હશે, તેહને જામ અમે શુંય કહેશું;
મીત્ર મોહનતણું હેત જ્યારે પુછશે, કામનીને ઉત્તર કેમ દેશું. વીપ્ર
એમ ચીંતા કરે નેત્રથી નીર ઝરે, કર્મની વાત મનમાંથી ધારી;
નરસમનો નાશ તો અતી ધણો લોભીયો, પીતાંબરી પણ લીધી ઉતારી લીધી. વીપ્ર.

પદ ૩૯ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું રાય રણછોડજી, દીન જાણી મને માન દીધું;
નહીં મુજ જોગ તે ભોગ પહોંચાડીયો, અજ અંબરીષથી અધીક કીધું. ધન્ય
કનકને આસન મુજને બેસાડીયો, રૂકમણી કૃષ્ણનો હાથ સહાતાં;
હેત કરી હરી ચરણ તજાસીયા, અટ રસ ભોજન ખાંતે ખાતાં. ધન્ય
બાલપણાતણે રનેહ નવ વીસર્યો, મીત્ર મોહનતણી પ્રીત સામી;
હેતથી હળીમળી માન દીધું મુને, રંક બેસાડીયો કનક માંચો. ધન્ય
ધન્ય ધન્ય કૃષ્ણજી સંત સેવા કરી, ધ્યાન ધરતો હું નીજ દાર આબ્યો;
રતનજીત મણી ભવન શોભા ધણી, દધવ શું દારીકા અહીં લાબ્યો. ધન્ય
કનકની ભુમી ને રતનના ચાંભલા, અંકની જ્યોત ઉદ્યોગ દીસે;
ખાન ને પાન વીહાર સ્થાનક ધણાં, કામની નીરખતાં કામ હીસે. ધન્ય.
સપ્ત નવ વરસની દીડી ત્યાં સુંદરી, નારી નવજોખના બહુ રૂપાળી;
સોળ શણગાર તે ખેંગ સુંદર પર્યો; દેવ વીમાનથી રહયા નીચાળી. ધન્ય.
સહસ્ર દાસી મળી પાસે વીરી વળી, કામની કંથની પાસ આવી;
સ્વામીરે સ્વામી હું દાસી તમતણી ચાલો મંદાર વીધે પ્રેમ લાવી. ધન્ય.
ગોમતી સ્નાન કરી કૃષ્ણજી નીરખયા, પુણ્ય પ્રગટ થયું પાપ નાહું;
તે થકી સમૃદ્ધી આ સકલ તે સાંપડી, મરી ગયું આપણું ભાગ્ય માહું. ધન્ય.
કૃષ્ણ કહેતાં નીજ ધામ પધારીયા, નવલ જોખન થયાં નર ને નારી;
વીનતી ઉચારતાં રજની વીતી ગઈ, નરસમના સ્વામીની પ્રીત ભારી. ધન્ય.

જમુના નદીમાં કૃષ્ણ પડ્યા ત્યારે નાગણી કહે છે.

પદ ૪૦ મું.

જલકમલ છાંડી જાને બાળા, સ્વામી મારો જાગશે;
જાગશે તદને મારશે, મહને બાળહત્યા લાગશે. જલ. ૨૬
કહેરે બાળક તું મારગ ભુલ્યો, કે તાહરા વેરીએ વળાવીયો;
નીશ્વય તાહરો કાળજી ખુટ્યો, અહીંયા તેંહ શાદ આવીયો. જલ
નથી નાગણ હું મારગ ભુલ્યો, નથી માહરા વેરીએ વળાવીયો;
મથુરા નગરીમાં જુગટું રમતાં, નાગનું શીષ હું દારીયો. જલ
રંગે રૂડો રૂપે પુરો, દીસતો કોડીલો કોડામણો;

તાહરી માતાએ કેટલા જનમ્યા, તેહમાં તું અળખામણો. જલ૦
 માહરી માતાએ બેઉ જનમ્યા, તેહમાં હું નટવર નાનડો; જલ૦
 જગાડ તાહરા નાગને, મહાઈ નામ કૃષ્ણ કાતુડો. જલ૦
 લાખ સવાનો મારો હાર આપું, આપું રે પુજને દોરિયો; જલ૦
 એટલું માહરા નામથી જાપો, આપું પુજને ચોરિનુ. જલ૦
 શું કરે નાગણુ હાર તારો, શું કરે તારો દોરિયો; જલ૦
 શાને કાજે નાગણુ તારે, કરવી ધરમાં ચોરીયો જલ૦
 ચરણ ચાંપી સુઘ મરડી, નાગણે નાગ જગાડીઓ; જલ૦
 ઉઠોને બળંત કોઇ, બારણે બાળક આવીઓ. જલ૦
 બેઉ બળીયા બાથે વળગીયા, કૃષ્ણે કાલિનાગ નાથીયો; જલ૦
 સહજ ફેણા કુંડે જેમ, ગગન ગાજે હાથિઓ. જલ૦
 નાગણુ સહ વિલાપ કરે જેહ, નાગને બહુ દુઃખ આપશે; જલ૦
 મધુરા નગરીમાં લઇ જશે, પછી નાગનું શિષ્ય કાપશે. જલ૦
 બેઉ કર જોડી વિનવે સ્વામી, મુકો અમારા કંથને; જલ૦
 અમે અપરાધી કાંઇ નહી સમજ્યાં, ન ઓળખ્યા ભગવંતને, જલ૦
 થાળ ભરી સગ મોલીએ, શ્રી કૃષ્ણને રે વધાવિયા; જલ૦
 નરસમ્યાના નાથ પાસેથી, નાગણે નાગ છોડાવિયા. જલ૦

ધંશ્વરના સ્વરૂપ વિષે.

પદ ૪૧ મું.

અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રીહરી, જુગવે રૂપ અનંત બાસે; અખીલ૦
 દેહમાં દેવ તું તેજમાં તત્વ તું શુન્યમાં શબ્દ થઇ વેદ વાસે. અખીલ૦
 પવન તુ પાણી તુ ભુમી તુ ભુદરા, વૃક્ષ થઇ પૃથ્વી રહ્યો આકાશે; અખીલ૦
 વિવિધ રચના કરી અનેક રસ લેવાને, શિવચક્રા જીવ થયો એજ આશે. અખીલ૦
 વેદ તો એમ વહે સૂતિ સ્મૃતિ સાખ દે, કનક કુંડળ વિશે ભેદ ન હોય; અખીલ૦
 ઘાટ ઘડીયા પછી નામ રૂપ જુજવા, અંતે તો હેમનું હેમ હોય. અખીલ૦
 વૃક્ષમાં બીજ તું બીજમાં વૃક્ષ તું, જોઉં પદંતરો એજ પાસે; અખીલ૦
 બણે નરસમ્યા એ મનતણી શોધના, પ્રીતયા કરે પ્રેમથી પ્રગટ થાશે. અખીલ૦

ધંશ્વર જાણવાના ઉપદેશ વિષે.

પદ ૪૨ મું.

જુવાનીને દહાડે હરિને જાણ્યા નહી રે, મોહું પરદારા સાથે મન; જુવા૦
 કાંઇક મોહોરે કામનીના કદપમાં રે. કાંઇ એક જોડવા ધાયો ધન. જુવા૦
 પચીસને પચાસે પ્રપંચમાં ગયાં રે, દોહિલા આવ્યા સાહે વરષના ઇન; જુવા૦
 શીતરસે સુધારે કાંઇ સમજ્યો નહી રે, પછી ચાલ્યો સાધન કરવા વન. જુવા૦
 આંખડીએ ન સુજેરે ગળે બહુ નાસીકાં રે, બોલે તે તો સંભળાય નહી કરણ; જુવા૦
 માયા તો ન મુકે રે તુટે નહી તૃણા રે, ઓળખાય નહી અશરણ શરણ. જુવા૦
 હાથમાં લાકડીરે ચરણ ચાલે નહીરે, તુટીને શિથિલ થયુ છે તન; જુવા૦
 મુખમાંહી દંતરે એકે નહીરે, તોય પી ઉઢર માગે અન્ન જુવા૦

ભાગ્ય જેનું ભણ્યું આ અવસર ઓળખ્યો, તે તો પ્રાણી કહેવાય હરિના જન;
નરસંઘના સ્વામીનેરે સુખમાં સંભાળજો, જો હોય પેલા ભવનું પુણ્ય. જુવાં

આત્મજ્ઞાન વિષે.

પદ ૪૩ મું.

જ્યાં લગી આત્મા તત્ત્વ ચિન્થો નહિ, ત્યાં લગી સાધના સર્વ જુડી.
મનુષ્યદેહ તાહરો: એમ એજે ગયો, માવહાની મજે વણી વુડી. જ્યાં
શું થયું સ્નાન સેવા ને કુન્નથકી, શું થયું ઘેર રહી દાન દીધે;
શું થયું ધરી જટા ભસ્મ લેપન કરે, શું થયું ઝવાળ લોચન કીધે. જ્યાં
હું થયું તપ ને તીરથ કીધા થકી, શું થયું માળ ગ્રહી નામ લીધે;
શું થયું નીલકંઠે તુલસી ધાર્યા થકી, શું થયું ગંગાજલ પાન કીધે. જ્યાં
શું થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વહે, શું થયું રાગ ને રંગ જાણે;
શું થયું ખટ દર્શન સેવા થકી, શું થયું વરણના ભેદ આણે. જ્યાં
એ છે પ્રપંચ સહુ પેટ ભરવા તણા, આત્મારામ પરિચ્છ ન જોયો:
ભણે નરસંઘો કહે તત્ત્વદર્શન વિના, રત્ન ચિન્તામણી જન્મ ખોયો. જ્યાં

પદ ૪૪ મું. (રાગ વેળાવળ)

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણીએ, ઘટ સાથે જે ધડીયાં,
ટાળ્યાં તે કોઇનાં નવ ટળે, રઘુસીરનાં જડીયાં. સુખ દુઃખ ટેકો
નળ રાજ સરખો નર નહી, જેલની દમવંતી રાણી:
અરધે વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યાં અન્ન ને પાણી. સુખ
પાંચ પાંડવ સરખા બાંધવા, જેને દ્રૌપદી રાણી;
બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નીંદરા ન આણી. સુખ
સીતા સરખી સતી નહી, જેના રામજી સ્વામી;
રાવણ તેને હરી ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી. સુખ
રાવણ સરીખો રાજ્યો, જેની મદોદરી રાણી;
દશ મસ્તક છેદાઇ ગયાં, બધી લંકા હુંડાણી. સુખ
હરીશ્ચંદર રાય સતવાદીયો તારાલોચન રાણી
તેને વિપત્તી બહુ પડી, ભરી નીચ ઘેર પાણી. સુખ
શિવજી સરખા સતીયા નહી, જેની પાર્વતી રાણી,
ભોળવાયા બીલડી થકી, તપમાં ખાની ગણાણી. સુખ
એ વીચારી હરીને ભજો, તે સાલજ કરશે;
જુઓ આગે સાલ ઘણી કરી, તેથી અર્થજ સરશે. સુખ
સર્વ દેવને જ્યારે બીડ પડી, સમયો અંતરગમી;
ભાવટ ભાગી ભુધરે, મહેતા નરસંઘના સ્વામી. સુખ

પદ ૪૫ મું.

અધ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવ લલા, વઠણણવ પદ કેરું ખીરદ ઝાલે;
પુત્ર વીના જેમ ઘર મધ્યે પારણું, વર વીના જેની જનન મહાલે. અં

વ્યાધીની વેદના વીશ્વથી ના ટળે, ઠાલો ગગનમાં મેઘ ગાળે;
હરીને જાણ્યા વીના હરીકેરો જન થયો, વાત પાકવાનથી ભુખ ન ભાળે. અલ્યા.
તુ એમ જાણે જે હરીજન હું થયો, વીષ્ણુપદ ગાઢ થયો ભક્ત ભવમાં;
કરણી તો કાગળી હોડ કરે લંસને, સઉકો હરી કાઠે લાવમાં. અલ્યા.
પંડમાં પ્રભુ પણ પ્રગટ પેખે નહિ, ફેકટ ભમને દુર ભાળે;
અગણીત બ્રહ્માનું ગણીત લેખું કરે, દૂતભાવે કરી માળ જાણે. અલ્યા.
જો નીરાકારમાં જોડનું મન ગળે, બીજન સંસારની બ્રાંતી ભાળે;
દાસ નરસંઘયો તેને ચરણે નમે, જ્ઞાન વીજાનની જોત જાળે. અલ્યા.

પદ ૪૬ મું.

પદોરે પોપટ રાગ રામના, સતી સીતા પદાવે;
પાસે બંધાવી પાંજર, મુખે રામ જપાવે. પદોરે. ૧
પોપટ તારે કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું;
તેનું ઘડાવું પોપટ પાંજર, હીરા રતને જડાવું. પદોરે. ૨
પોપટ તારે કારણે, શી શી રસોઈ રંધાવું;
સાકરનાં કરી ચુરમાં. ઉપર ઘી પીરસવું. પદોરે. ૩
પાંખ લીલીને પગ પાંદુરા, કોટે કંઈકો કાળો;
નરસંઘયાના સ્વામીને ભજો, રાગ તાણી રૂપાળો. પદોરે. ૪

પદ ૪૭ મું.

હાર કાળે શું વીજાપ કરવે ધણો, નહીજ કહિરતુલ વીદ્રમ માળો;
ઉજળાં કુલ ને સુવનો તાંતણો, તેને શુ મોહી રહ્યો નંદલાલ. હાર. ૧
ઉચ્ચને મુકીને નીચને અનુસર્યો, જોધ નહી જાણવા જાત દાસી;
રાગની દોકરી રૂકમણી પરદરી, કુખખને મંદીર થયો નીવાસી. હાર. ૨
રતન ચુંગ વચે ભેદ નહીં ભુધરા, સાયર છીલરાં સમ વખાણે;
મંડળીક હારને પેર પેર પરભવે, દોહલાં દાસલાં સે ન જાણે. હાર. ૩
લોક કહિતક જુવે રજની તો અત્ય રહી, ક્ષીણ થઈ જોતને રણારે દીવા;
કેશવા કંઈથી માળ કરમાં ધરી, પ્રેમે આરોપ નરસંઘની ગ્રીવા. હાર. ૪

પદ ૪૮ મું.

ઉઠને શામળા મુકી મન આંખળા, જોલે નહીં શા અબીમાન માટે;
આપને હાર કાં હવડે પરગટ કરે, જે કીધું તેં વંસીવટ વાટે. ઉઠને ૧
અણુવરી નાર તેં ભોગવી ભુધરા, પરણતાં ગર્થ શું નહોતો તારે;
હારને વાર થઈ ભાર ભાગી ગયો, શું કહું નંદસુત વારે વારે. ઉઠને ૨
કળિયુગમાં કલંક જો લાગશે, વધ્ધણુવની ગત તે કોણ થાશે;
ભણે નરસંઘો હુરે હળવો પડ્યો, તાહરા ગુણુલા કોણ ગાશે. ઉઠને ૩
તને રોકી રહી રાધીકા રંગ જામ્યો ધણો, રસીયાજી રજની રહીરે થોડી;
નંદના નંદ તુ જાને આજસ કરે, નાગરા સાથ તેં પ્રીત તોડી. તને ૧
દેવને પાળીને કામ પરજાળીને, ઇશ્વર પામીયો ઉમયાજ સ્વામી;
શામળા તુજને લોક લંપટ કહે, થયો વ્યભીચારી કાનુદો કામી. તને ૨
હડ કરે તમ શું હડ કરો શામળા, તુટશે સ્નેહ ત્રીકમ તાણે;

ભણે નરસંધ્યો જો જમની વહી ગઇ, મંડળીક મારશે મુજને વાણે.

તને ૩

૫૬ ૪૯ મું.

મુંડ મુંડાવી ટોપી ધાલી, એમ ન થઇયે વધરાગીરે
અમો છું વધજીવ છેલ જીવીલાના, હરી શુ તાળી લાગી રે.

મુંડ ૨૬.

મમતા ભાગી તે વધરાગી અનદદ શરૂંગી ખોલે રે;

એખ ધરીને દવેષ કરે તે, જોગી અસુરને તોલે રે.

મુંડ ૧

સંસાર વેવાર સરવે સાચવીયે, વીકારથી વેગળા રહીયે રે;

સરવે ભુત સમદષ્ટે પેષે, તેને તે વધજીવ કહીયે રે.

મુંડ ૨

અભીમાને તમે સુકત ખાયું, પ્રેમનો રંગ નથી લાગ્યો રે;

ભણે નરસંધ્યો વધરાગ તજીને, પહેરો પ્રયરંગી વાધો રે.

મુંડ ૩

૫૬ ૫૦ મું.

નથી પામવા રે વધરાગ વિના ભગવાન;

તેને દરશન ક્યાંથી ભાષ વીના આત્મ જ્ઞાન.

નથી૦

વધરાગે સનકાદીક છુટયા; ધરવ અમરીષ પ્રદાદ,

તે વખત તારી ક્યાંથી નાગરા; મીથ્યા કરવો વીવાદ.

નથી૦

વધરાગ હતો જોને શુકદેવ પામ્યા દેવ મોરાર;

તારી પેઠે કોઇએ ન ગાયો, ઉઘાડો શણગાર.

નથી૦

લંપટપણે તું હાર નહી પામે, રાડજ મીથ્યા લાગી;

રામાનંદ સ્વામી એમ કહે છે, નરસંધ્યા થાને વધરાગી.

નથી૦

૫૬ ૫૧ મું.

વધજીવ જન તો તેને રે કહીએ, જે પીડ પીડાઇ જાણે રે;

પરદુઃખે ઉપકાર કરે છે, મન અભીમાન ન આણે રે.

વધ૦

સકળ લોકમાં સઉને વન્દે, નીંદા તે ન કરે કોની રે;

વચિ કહિ થન નિશ્ચય રાખે તો, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે.

વધ૦

સમદ્રષ્ટી અને તૃણા ત્યાગી, પરસ્ત્રી જોને માત રે;

જીવ્હા થકી અસત્ય ન ખોલે તો; પરધન નવ ઝાલે હાથ રે

વધ૦

મોહ માયા વ્યાપે નહીં તેને; દ્રઢ વધરાગ મનમાં રે;

રામ નામ શું તાળીરે લાગી; તીર્થ જોના તનમાં રે.

વધ૦

વણુલોભીને કપટ રહીત છે; કામ કરોધને નીવાર્યો રે;

ભણે નરસંધ્યો તેનું દર્શન કરતાં, કુળ ઇકોતેર તાર્યો રે.

વધ૦

૫૬ ૫૨ મું.

પ્રાણ થકી મને વધજીવ વહાલા, રાત દીવસ રૂંદે ભાવું રે;

તપ તીરથ વધકુંઠપદ મુકી; મારા વધજીવ હોય ત્યાં હું આવું રે.

પ્રાણ ૧

અમરીષ રાજા મને અતી વહાલા; દુર્વાસાએ માન બંગ કીધું રે;

મેં માફ અભીમાન તજીને, ચક્ર સુદર્શન વાળી લીધું રે.

પ્રાણ ૨

મજને માટે રે હું તો પાળો રે પળીયો, હરીજનની શુધ લેવારે.

ઉંચને નીચ હું તો કાંઈ ન જાણું, મને ભણે તે મુજ જેવા રે.

પ્રાણ. ૩

લક્ષ્મીજી અરધાંગના મારી, તે મારા સંતની દાસી રે;

પ્રાણ; ૪

અડસઠ તીરથ મારા સંતને ચરણે, કોટી ગંગા કોટી કાશી રે.

સંત ચાલે ત્યાં હું આગળ ચાલું રે, સંત સુવે ત્યાં હું જાયું રે;

પ્રાણ. ૫

જે મારા સંતની નિંદા કરે છે, તેના કુળ સન્નિત હું ભાણું રે.

મારા રે આંધ્યા વૈષ્ણવ છોડે, વૈષ્ણવે આંધ્યા મેં ન છુટે રે;

પ્રાણ. ૬

એક વાર વૈષ્ણવ મને જાંધે તો, તે જાંધન મેં ન છુટે રે.

બેશીને ગાય ત્યાં હું ઉભો ઉભો સાંભળું. ઉભા ગયા ત્યારે હું નાચું રે;

પ્રાણ. ૭

હું તો વૈષ્ણુ ક્ષણ નહિ અળગો, ભણે નરસંયો એ સાચું રે.

ભક્તોનાં નામ રહેવા વિષે.

પદ પપ મું.

વાસ નહીં જ્યાં વધજીવ કેરો, ત્યાં નવ વસીયે વાસડીયાં;

વાસ નહિ. ૧

શ્વાસો શ્વાસે સ્મરણુ ન કરે તો, શ્વાસ ધસણુ કેરી શ્વાસડીયાં

જીભચટ્ટી જપ માળા ન જોયે તો, જીભચટ્ટી નહિ ખામડીયાં;

વાસ નહિ. ૨

જન્મ તેડને નહિ લેખાયાં, જે ન કહેવાય હરિ દાસડીયાં.

મોહનજીની માયા પાકી, અવર માયા જેમ દાસડીયાં;

વાસ નહિ. ૩

ભણે નરસંયો ભારે મારી, માવચટ્ટી દસ માસડીયાં.

હાર માળાનાં પ્રભાતીયાં.

પદ પદ મું.

હું શાનો ઠાકાર હું શાનો સેવક મારા કર્મના લેખ સુંસ્યા ન જાણ્યે;

તું શાનો.

મંડળિક હારને પેરેરે પગરે, જખીલાજી હવે કેમ થાયે.

મુને કો કહે લંપટ કો કહે લોભીયો, કો કહે તાલકુટીયોજ ખોટો;

તું શાનો.

સાલ કરે શ્રીહરિ દીન જાણી કરી, હરિ આપે તો કહું નાથ મોટો.

વેવામએ મુજને અતિથે વગોવિયો, ઉજ્જોદક મુકી ઉપદાસ્ય કીધું;

તું શાનો.

દ્વાદશ મેઘ ત્યાં મોકલ્યા શ્રીહરિ, આપના દાસને માન દીધું.

જ્યાહરે મુજને મહાદેવે કીરપા કરી, ત્યારે મેં લક્ષ્મીનાથ ગાયો;

તું શાનો.

મામેરા વેળા તો લાજ જતી હતી, ગરૂ મકીને તું ચરણ ધાયો.

મારે બેઠ પાસે સુંદરી બાલ કહે ધરી, કેશવ કીર્તન એમ થાયે;

તું શાનો.

અભાગીયા લોક તે અસત્ય વાણી વડે, પુણ્યવંત લોક તે પ્રેમે ગાયે.

હીરની દોરીયે હાર ચુંથાય છે, વાણું વાસે તો નિજ દાસ મરશે;

તું શાનો.

દયા કરીને હરિ હાર આપો મને, શામળા સદાય તે કૃણ કરશે.

સોરઠમાં મુને સર્વ સાચો કહે, પુત્રીનું મોસાળું સાઈ કીધું,

તું શાનો.

નાગરી ન્માતમાં છંકુ ચડાવીયું, નરસંયાને અભેદાન દીધું.

પદ પદ મું.

ભુંગળ ભાગિયે રાય દામોદરા, ઉઠ જંદુનાથ દેવાધિ દેવા;

રાય મંડળિક મદ ભર્યા એમ એયરે; નરસંયો નાગરની સાચી સેવા.

ભોગળ.

બકત પાલક દયાળ દામોદરા, દાસ નરસમને શરણે રાખો;
પતિત છે મુજને પુરણ તાહરી, નાગરા માથે હરિ નેહ દાખો.
નિશ્ચિત નરહરિ નામ રૂઢિયે વસો, પતિત પાવન તારૂં બિરદ કહાવો;
શ્રાદ્ધ થકી તમે મુકાવીયો, તેમ નરસમયા નાગરને મુકાવો.

ભોગળ.

ભોગળ.

પદ ૫૮ મું.

શ્રીકૃષ્ણ કૃપાનીધી કેશવા શ્રીહરિ, હું અનાથ તું નાથ કહીએ;
મંડળિક હારને પેરે પેરે પરભવે, છપિલા વિના શરણ કોને જઈએ.
સંસારે પરહરી નામ તાહરું જપું. તો પ્રભુ કાં પેરે પેરે પાડે
અંતરગદ અવિલોકને શામળા, પુજા વિના રૂઢિયાસુ કોણ બીડે.
માહરા મનમાં હરખ પુર્ણ છે, તો માહરું દુઃખ પ્રભુ શે ન જાણે;
ભણે નરસમયો પુરણ પ્રીતજ માહરે, મંડળીક મુજને મારે વાણે.

શ્રીકૃષ્ણ.

શ્રીકૃષ્ણ.

શ્રીકૃષ્ણ.

પદ ૫૯ મું.

સાલ્ય કર શ્રીહરિ દીન જાણી કરી, સન્મુખ થઈને તું જોને આજ,
અમો નાગર જ્યાહરે હઠ કરી બોલશું, નહીં રાખું ત્રીકમ તારી લાજ. સાલ્ય કર.
ગોકુળમાંહી તું ગાળો ખાતો કરે, નવનીત આહીરનાં લેતો ચોરી;
ચંચળ ચોર શું મુખ નથી બોલતો, અમો લાજ રાખું તોરી. સાલ્ય કર.
અસ્થા બહુ પેરે ગોપાને લાડ લડાવીયાં, અન્ન આહીરનાં લેતો ચાખી;
નટવાપણે રંગ ભોગ લીલા કરે, તે નાગર નરસમયો રહ્યો છે સાંખી સાલ્ય કર

પદ ૬૦ મું.

ભોગરડે શું મોહી રહ્યો શામળા, તોર આપે તો તાહરી ખ્યાત વાધે;
નાગર તાહરું નામ ગાતો હતો, ત્રીકમ તુંને કોષ્ટ નવ આરાધે. ભોગરડે.
સર્વ જતીતણા લોક ટોળે મળ્યા, જેહની સજ્જાય કરશે તેહની થાશે;
મૃત્યુને ભયે નરસમયો બહીતો નથી, તાહરો જથ જગદીશ જાશે. ભોગરડે.
રજની સહિ વહી ગઇ લાજ રાખી નહિ. જ્યોત જાંખી થઇ જન્ય દીવા;
કેશવા કંઠથી માળ અળગી કરો. પ્રેમે આશપો નરસમને ઓવા. ભોગરડે.

પદ ૬૧ મું.

હારને કાળે શું હઠ કરે શામળા, જાન્યવાને તોરી પાસ આળ્યો.
રાધીકા સંગ તું વાત બેઠો કરે, શું વધકુટેયી તું રે લાળ્યો. હારને કાળે.
તાહરું નામ વિશ્વંભર ધર્મું તે વરાસિયે. નંદના છોકરા તું જાણ પીતો;
ઓહતો કાંબળી હાથમાં લાકડી, ગાવડી ચારતો વન રહેતો. હારને કાળે.
મારે માધ તું તાન તું જાત તું ભુવરા, પુજા વિના દુઃખને તે કોને કહિયે;
ભણે નરસમયો તારા ગુણ ગાઇ જીવીએ, એકલા ભુતજમાં કેમ રહીયે. હારને કાળે.

પદ ૬૨ મું.

આલ્યને હાર મુત નંદ વસુદેવના, આલ્ય ને અલ્યાની તારે લાજ થોડી;
કંસના ભય થકી નારી ગયો, રહ્યો આહીર શું પ્રીતિ જોડી. આલ્યને
તારી ગરજ માટે માખાપ તેં બે કર્યો, સુર ને અસુર મુર્તિ સર્વ જોતાં;
કંસનો વધ કર્યો કારજ તારો સયો, માખાપ મેહેલ્યાં તેં ત્રિજ રોતાં. આલ્યને.

ભક્તિ કરતાં તું આહિરનો નવ થયો, તો મુને હાર કેમ આપે.
બણે નરસંઘ્યો રજનીરે થોડી રહી. આલ્ય તરકર મુને શું સંતાપે.

આલ્યને.

પદ ૬૩ મું.

ઉઠે અટપટા નથી બોલતો લટપટા, લંપટા લાજ તારી જ જાશે,
પ્રજપતી રંગમાં કેવલ ધટા કરે, તુજ વિના વારે તે કુણ ધાશે.
ઉઠ તું ચરવટી શું મેઢો હરજીવી, ગાંઠ ધાડી પડી મુજ સાથે.
બકતવત્સલ કહાવે તે ફેગટ ગયું, લાજ સેવકની તુજ હાથે.
જીવ જુરો જગમગે અંગ માફે ફગમગે, નેત્ર જોવાને રૂપ.
નરસંઘ્યો ડગમગે લોક સહ ચગમગે, ડોપીઓ મંડળિક ફુટ ભુપ.

ઉઠે.

ઉઠે.

ઉઠે.

પદ ૬૪ મું.

બોલને શામળા આવડા શા આંખળા. કમળામાં ધણું મન કેમ રાખે,
કોટિ બ્રહ્માંડપતિ જાજું શું કહું કથી. વાલા વિસારી મને કેમ નાખે.
ગજને ઉગારીયો ગિરીવર તોળીયો, મારિયો રાવણ લંક ભુપ,
રંક હુ હારિયો કોણે તુને વારિયો, વારીયો મોહી રહી નીજ રૂપ.
મુક રે મરકટા જોમ તારી છડા, અટક અંગ સુકાશે વાલા.
નરસંઘ્યો વિનવે પ્રીછવે શામળા; નહોર ન થઈએ નંદલાલા

નવ મેલે.

નવ મેલે.

નવ મેલે.

પદ ૬૫ મું.

ખરેખર કાતુડા તારું મન ચોદશ બમે. જાણે નાગર કંઠ દાન આપે,
અલ્યા નામ લક્ષ્મીવરા કરો લાલચ ખરા, રંકને લોભિયા શું સંતાપે;
તાંદુલ લઘ સંઘ વિપ્રને મોકલી ભુવન દીધું વેકું સરખું,
મ્હારે તો દાન તું દાન તું ભુધરા, નિત્ય પ્રત્યે તાહરા ચરણ નિરખું.
મન મોટું કરો હાર કંઠે ધરો, હરખિને વેહલા મંડપ આવો,
બણે નરસંઘ્યો રજનીરે થોડી રહી, દૂષ્ટ બંધન થકી મુજને મુકાવો.

ખરેખર.

ખરેખર.

ખરેખર.

પદ ૬૬ મું.

સદા તું દયાળ હું દીન દામોદરા, હે દીનાનાથ જોને વિચારી;
ચરણને શરણ આળ્યો કૃપાનાથ તાહરે, કરો સંભાળ ગોપાળ મહારી.
સુણ હે લાડકા દેવકી બાળકા, વિશ્વપાલક એવું ખરૂં તારે;
એવું જાણી ઘટે તેમ કરો વ્રીકમા, અવર કો અધિપતિ નહિ રે મારે.
જો મ્હારા કરમને ભાળવીશ ભુધરા, તો પતિત પાવન તારું નામ જાશે.
છાંડતાં તો નથી છુટવું શામળા, છાંડતાં તો ઉપભાશ થાશે.
ફુટ ભાવે થકી તે હણી પુતના, જમફુતના પંચયી તે નિવારી;
મામકી નાર કીરતન કરી ઉધરી. તું વિના શરણ કુણ કરે મોરારી.
તારા નામથી દ્રૌપદીને અંખર પુરીયાં, દ્રૌપદ પામિયો અચળ આગે;
તેમ તારા નામનો નરસંઘ્યો જપ કરે, રાખ્ય શરણે તુને લાજ લાગે.

સદા.

સદા.

સદા.

સદા.

સદા.

પદ ૬૭ મું.

દેવ બકતનો ઇશ્વર ધણું કંટલાવે સદા, તાંદળાનું દાન તુને કેમ ભાવે;
વિપ્ર સુદામાને નવનિધ આપી તેં, માહરી આગળ કેમ નાવે.

દેવા.

હવડા કૃપણ થયો બાણુતો શે નથી, સદા સેવક જન પ્રતિરે પાલ;
નાશિને ખુણે જમ પેઠા શું શ્રીહરી, તેહ તણાં બળ માન મોડ્યાં; દેવા.
શિશુપાળ જરાસંધ કંસ નરકાસુર, તેહ તણાં બળ માન મોડ્યાં;
પુતના અધાસુર કેશી અગાસુર, વેર ભાવે તેના બંધ છોડ્યા. દેવા.
ભકિત ભાવે જોણે પુજને ઉપાશિયો, ગર્ભવાસ તે ન આવેરે વળતો;
બાણે નરસંઘયો હું ભાવથી વરણુવું, રખે ત્રીકમ મુને રાખો ટળતો. દેવા.

પદ ૬૮ મું.

કેટલાએક મળી વાત એવી કરે, દુષ્ટ જોલે અખ વચન વાણી,
કામણ મોહન કંઈ એક એકને, મંત્ર બળે એણે આપ્યું પાણી. કેટલા.
મંત્ર જંત્રની વાત બાણું નહી, કૃષ્ણ મેં ફરીયે ભાખ્યો;
પ્રલ્હાદ કારણ સ્થંભમાં પ્રગટીયા, બાળક ધરવને અવિચળ રાખ્યો. કેટલા.
ચાર પદારથ મુદામાને આપીયા, તીમીર ફોટી નીલોચન કીધો;
અમરિષ રાજા ઉગારીયા શાપયા, ચક્ર ધરીને હરી શરણ લીધો. કેટલા.
વેવાઘયે મન વીચાર એવો કરી, મામેરાની ટીપ આપી માંડી;
તણુ સહસ્ત્ર સાડલા તણુ સહસ્ત્ર કાપડો, તણુ સહસ્ત્ર સુંઢી ચાર સાડી. કેટલા.
તણુ સહસ્ત્ર એળી કસળ કિનખાખની, રંગ ગુદા તે સોખીત તાળ;
સાણુ ચાણિયા બેઉ ખટ સહસ્ત્રજ મણી, નહી તુકશાન કંઈ સર્વ સાળ. કેટલા.
તેણે સમયે વેવાઘયે એવું કહ્યું, તમ પુત્રીની સહુએ ઠઠ માંડી;
સહસ્ત્ર બે ચાર રૂપૈયા લે ઉછીના, નહીતર રતમાં જન છાંટી. કેટલા.
દીકરીવું લે તે તે તો કુંભીપાકે પડે, હોંસે દળાદળ કોણુ આયે;
લક્ષ્મીના નાથ લગ્ન મહારી રાખશે, મામેરે કર્યાં વીના નહીરે જાયે. કેટલા.
તે વેળા નાથજી લક્ષ્મીજી લેઠને, પ્રીતિ પ્રવૃત્ત મહાની લાજ રાખી;
નરસંઘયો વિનવે હાર આપો હરી, દાસનાં દુઃખ કેમ રહો છો સાંખી. કેટલા.

પદ ૬૯ મું.

કોણુ આગળ જમ વિનવું વીઠલા, શ્રીપતી લાજ રાખોને મહારી;
દોપદો લાજને કાજ આગ્યા હારિ, દુઃખ પાગી નહીં દારી તહારી. કોણુ.
પ્રગટ થાઓ પ્રણુ જુતળ જુતરા, નરસંઘના નાથ એવું બિરદ કહાવો;
સેવકનું સંકટ ટાળીએ ત્રિકમા, તો તહમે કાનજી બહારે ભાવી. કોણુ.
લોક દેખે સહુ દુઃખ દે છે બહુ, મંડળીક મહાલજ્યો સુદ પાધી;
નરસંઘના સ્વામી જેમ ઘટે તેમ કરો, લાજ રાખી નાખો બંધ કાપી. કોણુ.

પદ ૭૦ મું.

શ્રવણે મુનો થયો શામળા શ્રીહરિ, લક્ષ્મીનાથ શું નિંદ્રા આવી;
બિરદ મોહું ધર્યું પાતિત પાવન તણું, શરણુ આવે તેની આંખ સાવી. શ્રવણે.
દુષ્ટનાં દુષ્ટી રાખ્ય રમાપતિ, તમ વિના મારે નહી અવર સ્વામી;
દુરિજન લોકને મન આનંદ બહુ, અવર કોને કહું શિશ નામી. શ્રવણે.
પુલની માળ તે આધિક તુને વશી, વીસર્યો નાથ હું મન તારે;
નરસંઘના સ્વામી જેમ ઘટે તેમ કરો, લાજ રાખી નાખો બંધ કાપી. શ્રવણે.

પદ ૬૧ મું.

દયા આજ્ય દામોદરા દાસની, તુ રે મારા ધણી વિશ્વ જાણે
પ્રગટ થયું નામ તે તું થકી શામળા, વિઠવા વિનંતી મન તાણે દયા.
મારે મંત્ર તું જંત્ર તુ ખ્યાન ધરણીધરા મિત્ર મોહનવિના નહી બીજો દયા.
હાર આખ્યા વિના લાજ કહો કેમ રહે દીન દેખી પ્રભુ શે ન રીઝો દયા.
સાર કીધા વીના નેટ નથી છુટવું જે તારા ચરણની આશ આપી દયા.
નરસંહ્યાના સ્વામી માન માગી કહું દેહ દામોદરા તુજને સોંપી.

પદ ૬૨ મું.

પરણીને પારકે હાથ શું લાજવી, લાજ નાવેરે કંથ કેમ તુજને
કોટી અજળ અપરાધ ક્ષમા કરી મેહર કરી પાસે રાખો મુજને પરણીને
દાસને દાસીનાં દુખડાં કાપવા ધાધને જાઓ છો એક શ્વાસે,
આજ અલખેલડા ચરણ સુણતા નથી છુટકો નથી જમીલાજી નાસે, પરણીને
જેવી તેવી દાસીની લાજ તો નાથને, પ્રીયતમજી કેમ પ્રીત તોડી,
પ્રાણુ જાશે તોય અવરને નહિં ભણું હડીલા કહું છું બે હાથ જોડી, પરણીને
સોળ સહસ્ર એકસો આઠ સ્ત્રી તાહરે તેમાં એક અધિક હું દાસી તારી,
નરસંહ્યાના સ્વામી શું કહું તુજને હાર આપી સાલ્ય કરને મહારી, પરણીને

પદ ૬૩ મું.

વિશ્વપાળ કરે વિનંતી વિકળતા, તુજ વીના દુખ બીજુ કોણ જાણે,
વલેવત્તાં વિવ્રપતાં વીતી ગઈ જનમની, ત્રીકમા નિંદ્રા શું તજશે વહાણે. વિશ્વ
રોક્યો શું રાધીકા કહું જોડનું કરો, મુજ પર દયા હરી શે ન આપે,
આવડી હૃદ પ્રભુ નવ ઘટે તુજને તુટશે સ્નેહ ત્રિકમ તાણે, વિશ્વ
આ અવસર નહી સાચવો શામળા તો તાહરી કીરતી કોણ વખાણે,
હાર નહિ આપો તો નરસંહને મારશે, રાડ લીધી મંડળીક રાણે વિશ્વ

પદ ૬૪ મું.

નંદના નંદન વાર લાગે ધણી, દુરિજન લોકને શું હસાવે,
કોટી બ્રહ્માંડમા ન્યુન નહી તાહરે લક્ષ્મીવર તું લાજ ન આવે. નંદના,
પેરેપેરે પરણુમું માન માગી કરી કહણુ કયા થઈ રહ્યો કૃષ્ણ કામી,
કપટ ભાવે ભજ્યો તોય તુજને હાર સાર સંભાળ કર જગત સ્વામી. નંદના,
કોણ વેળા થઈ હાર આપે નહીં, સાંભળ શામળા વાત માહરી,
નરસંહ્યાના સ્વામી માહરે દુખ નથી, મારતાં લાજ જાશેજ તાહરી, નંદના.

પદ ૬૫ મું.

પ્રથમ પ્રીત માંડી હવે શું રહ્યો શામળા, ન્યુન તાહરે હાર શી છે આજે,
કંઠમાં કુસુમની માળ તું ગ્રહી રહ્યો, તે કહો કળ્પજી શાને કાજે, પ્રથમ,
સાચી ભકિત કરે લોક જુઠો કહે, કેમ તજી કાનજી નાશી જાઓ,
નાથજી તું વડો મંડળીક મદ ચડ્યો વારે વિશ્વંભર હે વેલા ધાઓ. પ્રથમ,
મેલ્ય માયા હવે પુષ્પના હારની, વાર લાગે ધણી વિશ્વનાથ,
નરસંહ્યાના સ્વામી આશા તાહરી ધણી, મુકશે નહીં કરે અલોરે હાથ. પ્રથમ,

પદ ૬૬ મું.

હાર મધુસુદના આજ વહાલો થયો, રાખી રહેમાં થયોરે સાંસો;
 હાર માહે હાર હસે શામળા, લોભી લક્ષ્મીવરા તે વિમાસો. હાર મધુ.
 મંડળીક ઉપર કરૂપા કીધી ધણી, દાસ પરથી દયા તે ઉતારી;
 સંકટનો સાથિ નહિ તુજ વિણ શામળા, હે દિનાનાથ મુકો ન વિસારી. હાર મધુ.
 ભકતવત્સલ એવું બિરદ તાહરું હુંરે વળગી રહ્યો તેહની આશે;
 પતિત પાવન હરિ નામ છે તાહરું વિપત પડે હવે શું વિમાસે. હાર મધુ.
 વાંક નહિ વિઠલા તમતણો તો રતી, પીડા પામું હરિ મુજ પાપે;
 ભણે નરસંપ્રયો મુને મંડળિક મારશે, જીવતો રહું જો હરિ હાર આપે. હાર મધુ.

પદ ૬૭ મું.

હાર હમયા વચ્ચે શુંરે રહ્યો, કૃપણ થયારે કરૂણ કાળા;
 થોડીક વારનો પરણો પ્રભુ તાહરો, રંદુ ગમે તે કરો નંદલાલા. હાર હૈયા
 તાહરા બળ તણી હિમ્મત માહરે, તુરે આપીશ તે માહરે લેવો;
 તાહરા મનમાં વાત કેવી હશે, દાસનો દાસ છું જેહવો તેહવો. હાર હૈયા.
 મરણથી માવજી હું તો રડતો નથી, નેટ નિવારણ આ દેહ પડશે;
 હાર આખ્યા વિના મંડળિક મારશે, તે અપજશ તાહરે શિર ચડશે. હાર હૈયા.
 કેટલી વેળા થઇ ગરકરું કૃષ્ણજી, શું કહું શામળા વારે વારે;
 નરસંપ્રયાના સ્વામી આવો ઉતાવળા, તુજવિના ભકતને કોણ ઉગારો. હાર હૈયા.

પદ ૬૮ મું.

હું જન્યક તું દાતાર દામોદરા, મહારે મન એ બિરદ સાચું;
 આપે ન આપે તોય તું ધણી ત્રિકમા, તુજ વિના બીજા કોને ન જાયું. હું જન્યક
 ભકત સુંદામની સાથ કરી શામળા, નવનિધિ આપી રહ્યા મોરારી;
 ચતુરભુજ તે ચંદ્રહાસ ઉગારીઓ, કીરતી ગાય છે જગત સારી. હું જન્યક.
 ગુરૂ બાળક યમ સદનથી લાવિયા, અરજીન પ્રપ્રિતા વાચ્યા પાળી;
 પ્રાણજનના દસ પુત્ર હયાં હતા, વધકુંઠનાથ તું લાવ્યો પાળી. હું જન્યક.
 એવાં ધણાં વળી બિરદ છે તાહરાં, માહરું દુઃખ હરિ કહુંરે તુજને;
 હાર નહિં આપો તો મંડળિક મારશે, નરસંપ્રયો કહે હરિ રાખ મુજને. હું જન્યક.

પદ ૬૯ મું.

વાર થઇ વિઠલા વેગે વારે ચડો, નાગરી ન્યાતમાં હાંસી આયે;
 ભકત ઉદ્ધારીયા અનેક આગે હરિ, તમ વિના કાનજી કોને કહેવાયે. વાર થઇ.
 દ્રોપદી કાજ વેગે ધણી આવીયા, પુરિયાં ચિર અનેક ભાતે;
 રાખિયે લાજ કરો કાજ હરિ અમ તણું, વિજય ન કીજે પ્રભુ એજ વાતે. વાર થઇ,
 જન્યક તું જદુપતિ સદાય શ્રવણે સુણી, પ્રગટ થઇ પુત્રીને માન દીધું;
 છાજ છાજલ ને ચીર બહુ નવનવાં, પુર્યાં પિતાંબર કાજ સીધું, વાર થઇ.
 જય હરિ જય હરિ હાર આપો મુને, કેશવા કીરતી રહે જગમાં સાચી;
 નરસંપ્રયો નમિ નમિ કહે વહાલા તુજને, જન્મોજન્મ તહારી ભકિત જાયી. વાર થઇ.

પદ ૮૦ મું.

(રાગ મલ્હાર અથવા સામગ્રી રાગના પ્રભાતમાં પણ ગવાય છે.)
 છરે ચોંદશ જોડે તાહરી વાટડી, માહરો નાથ આવે;
 મંડળીક ખડક કાઢી રહ્યો, મુને કોણ મુકાવે. ૭૦
 હકીલાજી હઠ મુકીએ, હાર આપીએ મુજને;
 માર્યા પછી મારા નાથજી, લાજ લાગશે વુજને. ૭૦
 છરે ગજ કારણ ગરડ સાંડીએ, આણું એણુ ઉગળા;
 નરસંઘ્યાને હાર આપતાં, આવડું શું રે રીસાણા. ૭૦
 છરે વામન રૂપે જળી જળ્યો, ધરા ત્રણ પદ કીધી;
 ધંદ્રતું ધંદ્રાસન રાખવા, સીધ જળનેરે દીધી. ૭૦
 છરે મોસાણું કીધું ભણુ, અથ ગાંઠિરે નહોતો;
 લક્ષ્મીજી લેછ પધારીયાં મુને કીધો સમોતો. ૭૦
 રામા શું રંગે રમો, પ્રભુ મુજને વિસારી;
 જમીલાજી તમ કંઠથી હાર આપો ઉતારી. ૭૦
 નરસંઘ્યા વિનતી વિનવે દામોદર મુજણુ,
 તમે હઠે નથી જોડતા, મંડળીક અગળા. ૭૦

પદ ૮૧ મું

વિધી વિચારી પ્રીતડી, જોને સારંગ રાતો;
 હાર નહી આપો તો મારશે, મંડળીક મદમાતો, ૧૦
 કામી થયો તું કેશવા, મને પરભવે પાપી;
 લોભી ર્યો લક્ષ્મિવરા, પુતના તેં સંતાપી. ૧૦
 મારી વારે ચડોને વિહવા, નહિ તો પદ વુજ જશે;
 નરસંઘ્યાને મંડળીક મારશે, તારા ગુણ કોણ ગાશે. ૧૦

પદ ૮૨ મું.

મહા હકીલો મુખથી ન જોલે, જુડો છે જહુનાથ;
 ધુતારા ધરણીધર જાણ્યો, અટક્યો ન મુકે વાતરે. ૨૦
 ગોકુળમાં તું થયો ગોવાળો, નવનીત કેરો ચોરરે.
 ભલી ભગત સવરીનાં એણે, જુદાં પાસ્યાં જોરે ૨૦
 પરાધીન થઇ પેટ ભરતો, લેતો ગુજરીનાં ધ્યાનરે;
 નરસંઘ્યા સાથે હારને કાળે, આવડું શું અભીમાનરે. ૨૦

પદ ૮૩ મું.

મહા હકીલો મુખથી ન જોલે, શામળો મહા કન્નતરે
 ધુતારો ધરણીધર જાણ્યો, આહિર જાત તમ જાતરે. ૨૦
 ચંચળ લંપટ ચાઢી ખાતો, સધળે કરતો ગ્રારરે;
 ગોકુળમાં ગીરધારી રહેતો, નવનીત રેરો ચોરરે. ૨૦
 તું ગુજર ધનાઘને ઘેર જાતો, ત્યાં તું ટાહાડો ડુગરો ખાતો;
 ધનાઘ બાંધતી ઝાડે તાણી, ત્યાં હું મેલાવતો સારંગપાણી. ૨૦

તે વેળા સંભાળો વહાલા, દયા મનમાં આણોરે; ।
 મહારાજ મોઢા નવ થયએ, મને પોતાનો કરીને જાણોરે, મહા હડીલો.
 મહારે રૂંડે તહારે રૂંડું, મહારે ભુંડું તહારે ભુંડું રે;
 મહારી પત્ય જતાં તહારી પત્ય જશે, ત્યારે જોકળમાં કેમ રહેવાશેરે. મહાહડીલો.
 લોકો સહુ વરવાં બોલે છે, ઠાંક મારાં કે ઉઘાડું તારારે;
 નાગર બરડક બોલા કહિયે, તે તમો નવ આણો હયે રે. મહા હડીલો.
 અખુભાણ સુતાએ પકડી રાખ્યો, તુજ વિણ કુણ કરે સહાયરે;
 નરસંખ્યાને દાર નહિ આપો તો, તે વિના જશ કુણ ગાયરે. મહા હડીલો.

(નરસૈ મહેતો પોતાની પુત્રી કુંવરબાઈને કહે છે.)

પદ ૮૪ મું.

સાસરે પધારો રે મહારી કુંવરી રે, વિપરીત વેદના રે વિચાર;
 પીયર તમારું રે પુત્રી દુંકડું રે, છે શ્રી જોકળમાં પરિવાર. સાસ૦
 હરિગુણ ગાતાં રે ધડપણ ગાળજેરે, સતમંગે કરજે વળી સુવિચાર;
 રૂદન ન કરશો રે રૂદિયાં કાટતે રે, નથી કોઇ આંસુનું લેનાર, સાસ૦
 મારે તો નિરધનને રે પેટે તું પડીરે, કાંઈ ન પાતી તું તો સુખ;
 નોકરને નિત્યેરે નટ નીગરતણીરે; દામ દામ દીધાં છે બહુ દુઃખ. સાસ૦
 એમ ન કીજે રે મારા તાતજી રે, રાખો શ્રી નાથગુરું નેર;
 બહાર ધણી કીધીરે એણે શામળેરે, તે આગે કેમ દેશે જામીલાજી છેલ. સાસ૦
 જેણેરે મામેરેરે હરિયે પહેલાં કયું રે, રાખી દુષ્ટ સભામાં વળી લાજ;
 હુંડીને શિકારીરે હરીએ હેતથુંરે, તે દાર આપશે શ્રી મહારાજ. સાસ૦
 સાસરીયે જમને રે હવે શું કહું રે, જ્યારે રૂંડ્યા સારંગપાણ;
 તમને જ્યારેરે મંડળિક મારશેરે, ત્યારે અમે તજશું અમારારે પ્રાણ.

પદ ૮૫ મું—[માનબાઈ કહે છે.]

આધારને હુંતોરે હરિ મુને તારોરે, અમો અખળા દુરખળ નાર,
 પ્રીતલડીને હુતીરે પેલા ભવ તણીરે, તે ત્રિકમજી એલીરે વિસાર. આ૦
 પટકુળ પ્રેમદાનીરે પ્રીતે પુરીયારે, રાખી દુષ્ટ સભામાં વળી લાજ;
 દીન જાણીનેરે અમને કાં કરોરે, મેહેતાજીને મુકવાનો મહારાજ. આ૦
 ક્ષાહને થકીરે ગજ મુકાવિયોરે, વારે તમે ધાયા અડવાણે ચર્ણ,
 દાસનાં દોહલાંરે તમે સહી નવ શકોરે, શું સુતા છો અશર્ણુ શરણ આ૦
 સોરદને સધળુરે હરજી હસાવીયુંરે, દારને ધણી લાગી વાર;
 હળવાને પડ્યારે સહુ હરખે ભયારે, વાયું નહિ કીધું નંદ કુમાર. આ૦
 ગુણલા સાંભળીનેરે પ્રભુ સહી નવ શકોરે, એકલા જો કરશેરે વિલાસ;
 દીન જાણીને અમને દયા કરોરે, પુરો અમ અખળા કેરી આશ આ૦
 વિનંતી અમારીરે સ્વામી તમે સાંભળોરે, છોજી તમે ભકતવત્સલ ભગવાન;
 કર જોડીનેરે કરે છે વીનતીરે, માનબાઈ માગે છે રે માન. આસ

પદ ૮૬ મું—[માનબાઈ કહે છે]

દામોદર દીનરે દરશન દીજીયેરે, વહાલા તહારો મહેતાજીરે દુભાયું;
 જન્મો જન્મોરે દાસ તહારો, શામળીઆજી કીધી છે બહુ સહાય. દામો

નરસંધ્યાને રે મંડળીક મારશે. રે તમે પોહોડ્યા રાધાજીને ઘેર:
ગોપીયોની સાથેરે વહાલા રંગે રમો થે સ્વામી તમ સેવાની તમ સેવકની શી પેર; હામો
પ્રીતલડીના બાંધ્યારે પ્રભુજી પધારજોરે આવોજી રમીએ રાસનિવાસ;
મોગરાની માળારે લેતા આવજોરે પુરો અમ અબજા કરીરે આજ. હામો,
બ્રહ્માંડ તો ભડકીરે અમો ભુલાં પડ્યારે પામ્યાં શ્રી ગોકુલમાં તો હામ,
નરસંધ્યા સાથેરે લઈ રહ્યા રશણુરે, તેમાં નહીં મરે શામળીયાજી કામ, હામો.
વૃંદાને વનમારે લાડવીયારે, તેવી પ્રભુ પુરો અમારીરે આશ,
વિલલજી વિનંતીરે શે નહીં સાંભળોરે અમો હરિ ક્ષીએ તમારારે દાસ. હામો,
દીન જાણીનેરે અમને દયા કરોરે નરસંધ્યા મુકે છે રે માન,
એ છે વિનંતીરે રતનખામની રે શામળીયાને કરે છે રે સાન. હામો.

પદ ૮૭ મું. (કહાનખામ કહે છે)

શામળીયા રનેહી અમઘેર આવજોરે, કહુ મારા મનડા કરી વાત,
મંદીરે પધારોરે મોહન મલપતારે, જુવો વીતી ગઈ બધી રાત. શામ.
કોડ તો કૃષ્ણજીરે કામનીના પુરવારે આવોજી સભા મધ્યે મહારાજ;
મેહેતાજીનેરે મંડળીક મારશેરે, લક્ષ્મીવર જશે તમારીરે લાજ. શામ.
હાર ન આપ્યોરે અતિ લળવાં પડ્યોરે, તેહ તમને કેમ ગમે છે નાથ,
વિનંતી કરીનેરે કાન તમને કહ્યુંરે, જુડતાનો આવી જાણો હાથ શામ.
પ્રિતલડી બાંધણીરે પ્રભુ તમથી ઘણીરે, અમો બીજા કોની કરીએ આશ;
વેળા તો વીતીછેરે જગી જુવે જાદવારે; આસનથી ઉઠો શ્રી અવિનાશ, શામ,
વિલંબ કર્યાથીરે વાત વણશી જશેરે; પ્રિતમજી પધારોરે આ વાર,
કાનખામ કહે છે રે મોહનજી માનીયેરે, હરિ મારા નોંધારાના આધાર. શામ.

પદ ૮૮ મું. (કાન ખામ કહે છે,)

મારા જીવણજીરે જહુપતી જાદવારે, વિનંતી સુજોને વિશ્વાધાર,
શરણુ તમારેરે છું હું શામળારે, તોયે વાહાલા કેમ કરો છો વાર. મારા.
સભા સહુ દેખનારે હાર હરિ આપીયેરે, ગિરદ પાળોને પોતાનું શામ;
ગરીબ જગતનીરે વાર પ્રભુ કીજીયેરે, મેહેતાજીની માનવી પુરી હામ, મારા.
ગોકુળમાં ગિરધારીરે રક્ષા કરી ગાયથીરે, ગોપીઓને ધણાં લાડાવ્યાં લાડ,
તેમ મેહેતાજીનીરે આશા પુરીએરે અબજા માનુ તમારોરે પાડ. મારા.
જગમાં જનમીરે અમો ભુલાં ફર્યારે, નિય ભક્તિ કરીને પામ્યાં હામ,
બાંધ પ્રહમાનીરે લાજ બધી નાથનેરે, પ્રિત ફરી તમથું સુંદર શામ. મારા.
તમારે જગતમારે ભક્તો અનેક છે રે, અમારે તો એક તમે જગવાન,
કાનખામ કહે છેરે પ્રભુજી પધારીયોરે વાલાં હાર આપીને રાખો માન. મારા,

પદ ૮૯ મું. (સુરસેના કહે છે)

શ્રીજી મહારી વિનંતી તમે સાંભળો સારંગપાણુરે
સંકટ તમને થું કહું વાલા, તમે છો ચતુરસુગળુ શ્રીજી મહારી
દાસને દુઃખ છે દોહલાં તે કેમ સહો છો મહારાજરે;
વિલંબ ન કીજો વીહલા, હવે ગઈ સેવકની લાજ શ્રીજી મહારી

અમો હજારાં પડ્યાં દામોદરા, તો તારા ગુણ કોણ ગાયરે;
 બીરદ ન પાળો ભુવરા તો અમે કેમ જીવાયરે, શ્રીજી મહારી.
 સજ શે ન થાઓ શામળા તમે ભોગળ લાગો આજ રે;
 અમ વિના તમે એકલા, પ્રભુ શો કરશે વિલાસ રે;
 પરસ્પર છે કાનજી અમને તમારી આશ રે. શ્રીજી મહારી
 જળહળના છે શામ સુંદરવર અમો હું તમારી નારરે,
 તેલ વીના નારી કેમ રહે, કંઈ કરે મન વિચાર રે શ્રીજી મહારી
 સ્વામી ર્યે નથી જાણતા મન ઉતારાને રીસ રે,
 અપરાધ અમારો ક્ષમા કરો નામે સુરસેના રીશરે શ્રીજી મહારી
 અમો અળખા તમને નમું, અમને કરો પસાય રે,
 નરસઘ્યાને હગારી લીજે, ત્યારે દસીયા વઢકુંદરાય રે. શ્રીજી મહારી
 સુરસેનાની વીનતી સાંભળી દામોદર રાયરે;
 આસનથી હરિ ઉડીયા, દાસને કર્યો પસાય રે શ્રીજી મહારી

પદ ૯૦ મું

સુરસેનાની વિનતી જાણીરે, આસનથી ઉઠ્યા સારંગપાણી રે;
 જળહળતા જલ્લ તે આવે રે, સખી દરખ ધરીને વધાવે રે. સુરસેનાની.
 સઘળી બાહને બીડી આપી રે, રીસે બળ્યા તે સઘળા પાપી રે;
 નવ જાણે નરસઘ્યો વિચાર રે; આવ્યા મંડપમાં મોરાર રે. સુરસેનાની.
 મુખે બોલ્યા તે શ્રી જુગદીશ રે, નમી સર્વ સાખીને શીશ રે;
 તમારી સ્તુતી સહી નવ જાયરે, એમ બોલ્યા તે જલદરાય રે. સુરસેનાની,
 સર્વ સખીએ દીધું આલિંગન રે દીન બોલ્યા જગજીવન રે,
 સર્વ સખીને સમર્પ્યા દાર રે તેણે વહે છે જલની ધાર રે; સુરસેનાની
 તમો વેચો તો વેચાશું રે કાર્ય તાંતણે બાંધ્યો આવુંરે;
 તમે શાને કરો વિલાપ રે દાર અરપું આપો આપ રે, સુરસેનાની
 જલ્લાદીકને વશ નહી થાઉ રે; વેદ વિદ્યા હોએ ત્યાં ન જાવું રે,
 એવું બોલ્યા શ્રી જુગદીશ રે, નામી સર્વ સખીને શીશ રે. સુરસેનાની
 જેને મન ધણે અભિમાન રે ત્યાંથી દુર સદા ભગવાંનરે;
 હું તો સત્ય વચનજ ભાષું રે, હું તો લગ્ન સેવકની રાખું રે. સુરસેનાની
 તમે જેરે માગો તે આપું રે, તમ વચન કદી ન ઉઠાપું રે;
 તમને કહુ વીરનારી વાત રે, મેહેતાજીની વધારું ખ્યાત રે. સુરસેનાની.
 માટે કહોને કેદારો ગાયરે તે વિના નહી દાર અપાય રે,
 હું તો જઈ બેસું આસન રે, સત્ય માનજો મુજ વચન રે. સુરસેનાની.
 તમો પ્રાણ થકી છો પ્યારા રે ક્ષણ એક ન મુકું પ્યારા રે,
 એમ બોલ્યા દામોદર રાય રે સહુ સખીએને દરખ ન માય રે. સુરસેનાની

પદ ૯૧ મું.

સખીયારે જ્યારે હરખજ પામી ત્યારે રીઝ્યા સારંગપાણીજ,

હસી હસી વચન શ્રીમુખ જોડ્યા, ધન્ય ધન્ય વધપણુવ વાણીજી.
કુંવરબાઈ કહે કર જોડી, સાંભળો મારા તાતજી;
દામોદર રાયને ધણો વડાઓ, છે કેદારો સાક્ષાતજી,
ગીરીવરધારી ને કુંજવિહારી, તે સાથે છે હોડજી;
દામોદર શું પ્રીત અંધાણી, તે રાગ કેદારાની જોડજી.
મેહેતાજી મન સ્થિરરે કરી રાખો, નહીં મુકે નાથ તમારોજી;
દામોદર રાયને ધણો વડાઓ છે, તે ગાયોને રાગ કેદારોજી.
મેહેતાજી કહે પુત્રી મ્હારી, દેવાળીયા કહેવાઈયેજી
સાઠ રૂપીયે ધરણે મુકયો છે, માટે કોનો કેદારો ગાયેજી.
ધરણીધર મેહેતાજીને મંદીર, ખત લખીને આપ્યુંજી,
તે રૂપીયા આપ્યા વિના, જે ગાઉં તો છલ કાપ્યુંજી.
અટક સાંભળી મેહેતાજીની, સમરથ સારંગપાણીજી;
કેદારો મુકાવા ચાલ્યા, પ્રીત પુરવતી જાણીજી.

સખીયો.

સખીયો.

સખીયો.

સખીયો.

સખીયો.

સખીયો.

સખીયો.

પદ ૯૨ મું.

કેદારો મુકાવાને ચાલ્યા, તે ભક્તવત્સલ ભગવાન સ્વરૂપ;
ધરણીધર મેહેતાજીને મંદીર, લઈ ચાલ્યા મેહેતાનું સ્વરૂપ.
ધન આપી ખત માગીરે લીધું, મેહેતાનો મહીમા વધાર્યોરે બહુ;
ધરણીધર નાગરને ઘેર, એક અપાંગળી હતીરે વહુ
તેને ઘેલી કહીને સહુ કેા જોડાવે, તેને મંદીર પધાર્યો ભગવાન;
મસ્તક હાથ મુકીને હાડી, તેનું રૂપ કીધું લક્ષ્મીજી સમાન.
એક પંથ જે કારજ કરીને, હરી આવ્યા જુનાગઢ મોઝાર;
મેહેતાજીને જાણે ખત નાખ્યું, અંતરીક્ષ રહીને દેવમોરાર.
તેરે શ્રીપાતે સરવે દાહું, મંડળીક પાસે માગે માન;
નરસંઘયો ઇશ્વરનો સેવક, કહ્યું કરો હકીકા રાજન.
અન્યો અન્ય સહુ વાત કરે છે, ખત આપ્યું દામોદર રાય;
નરસંઘયાને મંદીર મોકલો, નહિં તો આપણે મહિમા જાય.
તળાજેથી તતક્ષણે આવ્યો, કહે ધરણીધર સાંભળો રાય;
હરીના જન હરી સરખા જાણો, મેહેતાજીને લાગો પાય.

કેદારો.

કેદારો.

કેદારો.

કેદારો.

કેદારો.

કેદારો.

કેદારો.

પદ ૯૩ મું.

દારિકાં પોહોત્યા કમળાપતિ, રામાનંદ પ્રત્યે કહે વીનતી;
તમે જુનાગઢ લગી વેગે જાઓ, નરસંઘયા નાગરને કરો પસાવો.
આવ્યા રામાનંદ સભા મોઝાર, એવે ધરણીધર કહે વીચાર;
મેહેતાને રૂપે આવ્યા ભગવાન, અપંગ વહુ કીધી લક્ષ્મી સમાન.
ગરથ આપી ખત લીધું હરિ, ધરણીધરે વાણી ઓચરી;
શ્રીપતિ સાંભળી દિલગીર પયા, મંડળીકરાય વીચારી રહ્યા.
અન્યો અન્ય વારતા ઓચરે, વધપણુવ સાથે દવેષ કોણ કરે:

દારિકાં.

દારિકાં.

દારિકાં.

દક્ષણવંત ગંગોદક ભયી, નરસંઘયો નાગર વધજીવ ખરો. દારીકાં.
 માયે રતન ગળાણું રાય, રતન જડે તે જીવે ગાય;
 એવી પ્રીત દામોદર કયાંથી કરે, ભાગી ભોગળ દાર કંઠે ધરે. દારીકાં.
 તે માટે મેહેતાને મોકલો ઘેર, આહ્વાણ શું નવ કીજે વેર;
 વેર કાધે નવ થાયે ભણું, તે માટે કહીએ એટણું. દારીકાં.
 એમ સભાજન સરવે કહે, તે તો મંડળિક સરવે લહે;
 પ્રલંબ પ્રધાન વિચારે પેર, નરસંઘયાને મોકલી ઘેર. દારીકાં.

પદ ૯૪ મું.

રામાનંદ સન્યાસી એણીપેર કહે, એ કથા અધવચ નવ રહે;
 કોષ કોષની કુડી પક્ષ કરે, તે સન્યાસી નરકે સંચરે. રામાનંદ
 વધજીવ જનને નિંદે જોહ, કુંણીપાકે પડે નર તેહ;
 પાંડુપુર નગર છે એક, તેમાં “નામો” ભક્ત વિવેક. રામાનંદ.
 નામદેવને હરીશું પ્રીત, રામાનંદ કહે શુભ રીત;
 આહ્વાણે આણી મસ્તક ગાય, લઈ ખાંધી સુલતાન સભાય. રામાનંદ.
 નામદેવે સજીવન કરી, તુલસીમાળા કંઠે ધરી;
 નામદેવ નરહરી ગુણ ગાય, આખ્યા સમર્થ પદકુંઠરાય. રામાનંદ.
 જુઠા હોક સહુ જોધ રહયા, વધજીવજન તે સાચા થયા;
 ભગત જગતને આદ્યથી વેર, પ્રભુ સેવકની જાણે પેર. રામાનંદ.
 પ્રહ્લાદજીપર કોપ્યો તાત, વિભિષણને વીરે દીધી લાત;
 અમરિષને દુરવાસા કોપીયો, ધરવખલક તે વનમાં ગયો. રામાનંદ.
 ત્યાં મળીયા રૂપી નારદરાય, આપી મંત્ર કર્યો વિદાય;
 તેણે ધર્મ હરીનું ધ્યાન, પ્રસન્ન થયા પોતે ભગવાન. રામાનંદ.
 ભક્ત જાણીને સુધ લીધ, ધરવજીને તો અવિચળ કીધ;
 સુધનવા ઉગાયો હરિ, તેલકડાને ટાહાડી કરી. રામાનંદ.
 પાંચાલીનાં પુર્ચા ચીર, તે તો પોતે લગધર વીર;
 માટે મહેતા તમને કહું, સંસાર ચરીત હું સધળું લહું. રામાનંદ.
 દાર લીધા વીના જાઓ ઘેર, તો વધજીવની લાજ રહે શી પેર;
 ભાગી ભોગળને આપો દાર, ત્રિજીવન વરતે જયજયકાર. રામાનંદ.
 નિજ ધર્મનો એલી મહારાજ, હામ હામ જનની રાખે લાજ;
 રહો વિસ્વાસે આણે હામ, હવે ડગમગ શું આવે કામ. રામાનંદ.
 મેહેતા તમારી ભક્તિ ખરી, દાર આપશે હેને હરી;
 રામાનંદ એણીપેરે ઉચરે, મેહેતાજી મનમાં દરખજ ધરે. રામાનંદ.
 કેદારો આલાપીને ગાય, સર્વ સખીને આનંદ થાય;
 જય દામોદર જય રણછોડ, નિજ ભક્તના પુરો કોડ. રામાનંદ.

પદ ૯૫ મું.

મારો વાલોજી રાગ મુકાવીને આખ્યા, મેહેતા ખત વાંચીને ખુંખારે;
 નાચે કુદે ને તાલ વળકે, મારો લાલોજી નવ વિસારે.

મારો.

મધુરે સ્વરે કેદારે ગાયો, મહારો ગોરીયો ગમાણે આવ્યોરે;
કમકે ધુવરી નેપુર વાળે, મહારો રાગ કેદારો મુકાબ્યોરે.
પ્રગટ થાઓ પાતળીયા સભામાં, મુજને આપો હારરે;
આવો જખીલા શાહેદી દીજે, શાને લગાડો વાર રે.
મલપતા મંદીરમાં આવો, જણો દીનદયાળ રે;
સભા સર્વ દેખતાં, કાનુડા મારી કંઠે આરોપો માળ રે.
એમ કહી ખત મસ્તક મુકયું, સખીયો થાઓ સાવધાન રે;
જ્યજ્યકાર બોલે નરસખ્યો, સર્વ સખીયો કરે ગાન રે.

મા૦

મા૦

મા૦

મા૦

પદ ૯૬ સું.

દામોદર દીલ માંહ વિચારે, મેહેતા ભગત છે મહારો રે;
ક્ષણ્યે મુજને નવ વિસારે, ગણે પ્રાણથી પ્યારો રે.
એમ વીચારી ગયો અલખેલો, ધરણીધરને ઘેર રે;
કેદારો મુકાવી લાવ્યા. જુકતે જાણી પેર રે.
ખત લાવીને ખોળે નાંખ્યું, તે તો સરવે જોયું રે;
મેહેતો મનમાં રાજ થયા બહુ, જોતાં મનડું મોહયું રે.
કાડેથી કેદારો ગાયો, તે તો મુજને લાવ્યો રે;
ઉપમા આપી મુજને જળદની, ગોરીયો ગમાણે આવ્યો રે.
મોટે આસત જળને ખેસું, છોને લાગે વાર રે;
કેવો ગણીયો મુજને મેહેતે, કેમ આપું હવે હાર રે.
રીસ ચઢાવી આસન ખેઠા, શ્રી દામોદરરાય;
તે તો મેહેતાજીએ જાણ્યું, હવે શી પેર થાય.
મેહેતાજી કહે સુણો મોહનજી, રીસાઈ ને ક્યાં જાઓ રે;
જીવ જતાં લગી નવ છોડું, સદાય શામળીયા થાઓ રે.

દામો૦

દામો૦

દામો૦

દામો૦

દામો૦

દામો૦

પદ ૯૭ સું.

ભાગ્ય ભોગળ શામળીયા સાથી, ઘેલડા મુકાવોને ગોવાળા રે,
આહિરને આવડો શો અટકો, આપો ભોગરાની માળા રે.
હવે ગાળ નહી દહિ ગોવીંદજી, ક્ષમા કરો અપરાધ રે;
શીવ વીરંચી તારો પાર ન જાણે, તે શું કર્યો મેં વાદ રે.
શુક સનકાદીક ધાન ધરે છે, તે તું નંદકુમારરે;
લક્ષ્મિવર મેં કહ્યો તુજને, લંપટ વારંવાર રે.
સેવક જનના બોલ્યા સામું, જોષ્ટએ નહી જહુનાથ રે;
અવગુણુ ભરીયો પણ છું તારો હેતે જાલો હાથ રે.
સુધ છુધ લજ્જા પ્રેમી જનમાં, નવ રહે લગાર રે;
પ્રેમ વચનમાં જે બોલાયું, વિહલ વારંવાર રે.
ગુણસાગર છો શ્રી ગીરીધારી, આનાની પત રાખો રે;
મેહેર કરી મહારાજ મુજપર; દાસને દરશન દાખો રે.

ભાગ્ય.

ભાગ્ય.

ભાગ્ય.

ભાગ્ય.

ભાગ્ય.

ભાગ્ય.

આવો આલીંગન દીજે આરા વાલા, સુંદર મુખકું નીહાણું રે;
જણે નરસહયો રજની વીતી, થયું ત્રીલોકમાં અજવાણું રે.

ભાગ્ય.

પદ ૯૮ મું.

જગ્ય જગ્ય રે જહુપતી, રજની વીહાણી;
મંડળીક મુજને બહુ બીવરાવે, જીવન લ્યો જાણી.
અરણ્ય ઉદયતી વેળા થઇ છે, હરણી તો આથમી;
દીપક જ્યોત ઝાંખી થઇ છે, કહું મરનક નામી,
વલોણાં વાજે ને ધંડીયો ગાજે, પ્રેમદા ભરે પાણી;
કેશવજી તમે કેમ ન આવ્યા, કેણે જાપ્યાં તાણી.
મુયકંઠને કુંભકરણ જીત્યા, તેની ઉંઘ તને આવી;
આજસુ કેમ બન્યા અવખેડા, શું બેડા રીસાઇ.
દીનઅંધુ છો દામોદરજી, હાર હરી આપો;
નરસહયો કહે નાયજી મહારાં, કષ્ટ તમે કાપો.

જગ્ય.

જગ્ય.

જગ્ય.

જગ્ય.

જગ્ય.

પદ ૯૯ મું.

ખત વાંચતાં હું ખુંખાર્યો, તેની તમને ચડી છે રીસ રે,
સેવકના અપરાધજ સામું, શું બેવો જગદીશ રે.
શ્રીપતી સદાય કરો સેવકની, વેળા થઇ છે ઝાઝી રે;
ભોગરાની માળા લઇને પધારો, મેહેતાજી થાયે રાજ રે.
ઉઠો ઉઠો હરી થયું અજવાણું, ખોટી ન થાઓ પળ એક રે;
પ્રીતમજી પ્રેમથી બેઠું, સુકી દયો હરી ટેક રે.
એવું સુણી ઉઠ્યો અવખેડો, થયો ત્યાં બહુ કડકો રે;
જાણે મેઘ ગાજ્યો અપાડો, એવો થયો ભડકો રે.
મોહનજી કહે સુણો મેહેતાજી, અંતર નથી તમ સાથે રે;
પ્રીત કરી પુજને પેહેરાવું, હાર હું મહારે લાથે રે.
પુજ વીના મહારે નવ ચાલે હું પુર તારી આશરે;
એમ કહીને બનને ભેટયા, નરસહને અવીનાશ રે.

ખત૦

ખત૦

ખત૦

ખત૦

ખત૦

ખત૦.

પદ ૧૦૦ મું.

કમાડ કડકડીઆ ને ગગન ગડગડીયાં, મંડળીકનાં મંદીર,
ભોગળ ભાગીને તાળાં રે દુટયાં, પધાર્યો શામ શરીર.
ખળભળીયાં ઘડકોશીશારે, પડે પેળે પોકાર;
નાહા જીર સભાથી સર્વકો, થઈ રહ્યો હાલાકાર.
આસનથી ઉઠ્યા અવીનાશી, અવ્યા સમા મોઝાર;
સભા સર્વ દેખતાં આરોપ્યો, મેહેતાજીને કંઠ દાર.
પીતાંબર પ્રીતે ઓઢાડયું, આપી કાને કુંડલ જોડ;
મસ્તક મુગટ સમરપી નાયે, જયજય શ્રી રણુહોડ.
મુખ મોરલી મધુરી વખડે, દીનાનાથ દયાળ;
રંઝીલો છબીલો છોગાલો વાલો, તે લે ભભરી કરતાળ.

કમાડ૦

કમાડ૦

કમાડ૦

કમાડ૦

કમાડ૦

જ્યજ્યકાર બોલે સહુ સખીઓ, ધન્ય ધન્ય ગોકુળ રાય;
નરસંધ્યાને ફરી ફરી મોટે, હઠડે હરખ ન માય,

કમાડો

૫૬ ૧૦૧ મું

આમ દીધે જોને દવાર હિંધાડી, હાર ગોપાળરારે દીધો રે;
રાગ્નં મંડળીક થરથર કંપ્યો, મેં મોટો અપરાધ કીધો રે.
સન્યાસી સૌ વીરમય પામ્યા, વરત્યો હાહાકારરે;
જોને જોવા તેને તેવો, દીઠા દેવ મોરાર રે.
નરસંધ આશ્રમે નરસીંહરૂપ દીઠા, મુકુંદાશ્રમે મુકુંદરૂપ રે;
અચ્યુતાશ્રમે અચ્યુતારૂપ દીઠા, માધવ શ્રમે માધવરૂપ રે.
રઘુનાથ શ્રમે રઘુનાથરૂપ દીઠા, બીમે દીઠા રામ રે;
રાજની માએ ચતુરભુજ દીઠા, રાણીએ દીઠા સુંદરરૂપામરે.
શ્રીપતી પંડીત સુંદરરૂપ દીઠા, શ્રીધરે દીઠા જ્ઞાનચારરે;
જ્ઞાનમારથીએ જ્ઞાનરૂપ દીઠા, પ્રસાદ પુરીએ ત્રીપુરાર રે.
પ્રલંબપ્રધાને પૌંદરરૂપ દીઠા, મંડળીકે દીઠા કાળ રે;
સભાયે દીઠા સુંદર ગીરોમણ, સજને દીઠા બાળ રે.
જોગી ધ્યાતીએ જ્યોતી રૂપ દીઠા, કુંવરઅશ્રમે દીઠા પીતાધરે;
મહેતાજીએ લટકાળો ઝોગાળો, દીઠા શ્રી ગોકુલના રાયરે.
અબળા તેને જેવી તેને તેવી, બ્યાપી રહ્યાં કશ્યાળ રે;
મેહેતાજીએ કંઠે આરોપી, લઘ મોગરાની માળ રે.
રાગરાગતું તાન મીઠાવે, મોરલી મર્દન ગોપાળ રે;
જ્યજ્યકાર કહો સરવકો, હરી ભક્તવત્સલ પ્રતીપાળરે.
લોક સહુ રાજને કહે જો, તમે મોટો અપરાધ કીધો રે;
રામાનંદને રીસ ચડી બહુ, શ્રાપ રાજને દીધો રે.
પ્રભુના જનને તેં બહુ પીડ્યો, કાંઈ ન વીચાર્યું આપરે,
તણ જનમ તું મ્હેજ થકને, ભોગવજો તુજ પાપરે.
ત્યારે સુરસેનાએ લાથજ સાધો, રાજને શાપ ન દીજરે;
જેણે આપણું ભુકું કીધું હોય, તે તણું રૂકું કીજે રે.
ત્યારે રાજ પસ્તાયો પોતે, આવી દંવવન કીધો રે;
મેં કુમતીએ કાંઈ ન સાન્યું, મારો એકે અર્થ ન સીધ્યે રે.
આગળ સુવર્ણ જ્ઞાનગોળો આપી, તે કશું ન આવ્યું કામરે;
કળિજીવ માંહી હરી ભક્ત મોટા, વળી નારાયણ નામરે.
એ વાત તે કોને કહીયે મળ્યા પ્રધાનને સતર સન્યાસીરે;
નારાયણનો જન મેં દુબ્યો, હઠએ ન જોયું વીમાથી રે.
ત્યારે મહેતાજી એણીપેરે બોલ્યા, સહી રાજનો લાથ રે;
વાંક સધળો છે તારી માતાનો, તેને પુછ તું વાત રે.
રાજ જઈ માતાને કહે છે, હવે શી પેર થાશે રે;

આમદિયે જો.

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

આ૦

માતા કહે તે નેં કહ્યું ન માન્યું, જુનાગઢ યુજ જશે રે. આ૦
 વળતો રાજ એણીપેરે બોલ્યો, મા સધળો તારો વાંકરે;
 સાનું કહે જે નીપજ્યું હોય તે, હું થઇશ તારો રાંકરે આ૦
 વળતી માતા એણીપેરે બોલી, કહું છું સાનું હુંય રે;
 મ્હેં સેવકનું મુખ મેં જયું, પેટ રહ્યો જમ તુમે રે. આ૦
 હુષ્ત તણું મુખ જોતાં આવો, નીર્દય ઉપજ્યો તન રે;
 કહ્યું ન માન્યું પ્રથમ કોઇનું, પીડ્યા હરીના જન રે.
 એવું સુણીને મંડળીક મનમાં, પરતાઓ બહુ આપરે;
 નરસહ્યાને પીડા પમાડી, તેથી પામ્યો શાપરે, આ૦

પદ ૧૦૨ મું.

શ્રી દામોદરે દયા કરીને, નરસહ્યા નાગરનો રાખ્યો રંગ;
 સર્વ સેવકના સુખને કારણ, રાય મંડળીક કીધો મન ભંગ. શ્રી દામો૦
 કો કહે કામીને કો કહે કપરી, પણ સેવકને તમારી આશ;
 રાખી લાજ સભામાં સાચી. દુરીજન સધળા કીધા નીરાશ. શ્રી દામો૦
 કળીયુગ માંહે પ્રત્યક્ષ દીઠું, નરસહ્યાને જીતાડ્યો હોડ;
 કાને કુંડળ ધાવ્યાં મેહેતાને, પીતાંબર આપ્યું છે કોડ. શ્રી દામો૦
 એ જાર જાતે કાંઈ ન જાણ્યું, વધપણુવ સાથે કીધો વાદ;
 પ્રજાજનો સહુ એણીપેરે કહે છે, ઉતાર્યો હારે એનો નાદ. શ્રી દામો૦
 જ્યજ્યકાર હવે સોરઠમાં, મેહેતાને આપ્યા દારજ હરી;
 મંડળીક રાયનો મમત હરીને, નરસહ્યા નાગરની રક્ષા કરી, શ્રી દામો૦

પદ ૧૦૩ મું.

માહરા ઠાકાર દામોદરે, માહરી સાર કરી સંભારી રે;
 વધકુંડથી વેગે આવીને, આપ્યો હાર ઉતારી રે. માહરા૦
 ભકતજનને વહાલે લાડ લડાવ્યાં, સદારે છે સુખકારીરે;
 અનેક ભકત આગે ઉદ્ધાર્યાં, કૃપા કરી મોરારી રે. માહરા૦
 નરપતી નિત્ય દેવા સુવર્ણનું, ન્હાતો ગંગા નીર રે;
 પણ વધપણુવની દેષજ કરતો, તેથી પામ્યો કલંક શરીરે. માહરા૦
 સુત સનકાદીક નવર નાર, નગમ ચતુર મુખ;
 હનુમાન સરખા દેવત, એ, હરીગુણ કોને નહિ. માહરા૦
 જનની સેવા શુર નર કરે, ગુણ સહસ્ત્ર અઠ્યાશી ગાય રે;
 અમર ઇંદ્રાદિક માંધવ અપ્સર, ગુણ શ્રીહરીના ગાયરે. માહરા૦
 મામેઈ મોહને કીધું. આપ્યાં વસ્ત્ર શણગાર રે;
 મંડળીક દેખતાં મહારાજે. મુને હેતે દીધો હાર રે. મહારા૦
 સોરઠ જન જોવાને આવ્યા, પોહોત્યા મનના કોડરે;
 સહજ સભામાં બજજ રાખી, નરસહ્યાને જીતાડે હોડરે. મહારા૦
 કળીયુગ માંહે કઠણ માનવી, પામર કેને ન પતીજે રે;
 ભણે નરસહ્યા સુણો નારાયણ, ચરણ શરણ રાખ લીજેરે. મહારા૦

પદ ૧૦૪ મું.

શ્રી દામોદરે દીધી દયા જે મુગટ સહિ ૧ મુને આપ્યો હાર,
ખાજુખંધ ને ખેરખા આપ્યા, ત્રિશુવન વર્ત્યો જય જયકાર.
રાગ તું ઘેસો થયો જે; ખડગ લઇને આપ્યો સંગ;
રસીયાજી શું રંગે રમતાં રમાપતીએ રાખ્યો રંગ.
શા શા ગુણ ગાઉ ગોવિંદના દામ દામ રાખી મુજ લાજ;
અક્ષય ન થાય એ અલખેલો સાટે સેવક જનનાં કાજ,
જે જન સેવે સાચા મનથી તે ત્રીકમજી જાણે રે
ખીડ પડે જ્યારે સેવકને સદાય કરે તે ટાણે રે,
સજ્જન સરવે સાધુ માનો એ હરી દીનદયાળ રે;
નિજ સેવકની લજ્જા રાખી કંઠે અરપી માળ રે;

પદ ૧૦૫ મું.

શ્રી દામોદરના ગુણ ગાનાં નવ કો દુખીયા ન હોય રે
સદા શમળીઓ શરણે રાખે સુખમુખ આવી જોય રે
મુરખ મુદ્દા હિંડે રચડયો નવ જાણે દરીનો મર્મરે;
સમરણ કરતા તરતજ આવે પરીપુગણ પરશ્વત્ત રે.
છેલજખીલો છે છોગાળો નિત્ય નિત્ય તેને ભજ્યે રે;
મંડળીક માન ઉનાયુ જેણે કર્યો કેમ તેને તજ્યે રે.
સુખદાતાની પુર્ણ કૃપાથી અશ્વરણ પદ હું પામ્યો રે;
નરસંધના રવામીને જોતાં ભવ ભવ સધળો પામ્યો રે

પદ ૧૦૬ મું.

વાલાના ગુગુ શા શા કહું રે અવચર આવી રાખે લાજ
પતીન પાવન હરી નામ તમાર પ્રગટ થાઓ છો બકતને કાજ.
કૃપા કરી મુને દારજ આપ્યો મંડળીક રાંચ થતો મન ભંગ,
સહા સધળી આશ્ચર્ય પાળી કૃપા તમારી પરમાર્તદ
સાચી પ્રીત કરે જે દરીશું તેના મનના પુરે કાડ;
કૃપા કરી તમે નરમધ્યાન બકતવત્સલ પ્રભુ શ્રી રણુકોડ.

પદ ૧૦૭ મું.

કર જેડીને દાસ વીનવે હું સંત કૃપાએ સુખ પામ્યો રે,
ભકતના ચર્ણુ રેણુએ નરસંધ્યો, સકળ વેદના વામ્યોરે.
અદ્ય ભુધિ અજ્ઞામી હતો હું દેખાદેખી ચાલ્યોરે.
સાધુ સમાગમ નીશીન કરતાં હજીએ લાયજ ઝાલ્યો રે.
પ્રભજન સહિ ચરણે નમીયા નગર તણા જે વામીરે
ભણે નરસંધ્યો શ્રી હરી સેવા ટાળશે ભવદુખ કાતીરે

પદ ૧૦૮ મું.

ઓળંભો અક્ષર નહ જય મારો વાલો ઓળંભો શ્રી ગોકુળરાય,
કૃપાસાગરે કૃપા કરીને દીધી ગદારી સદાયરે.
ઓળંભો ધરવ પ્રહ્લાદ વીભીષણ અમરિપને હતુંમાન રે;

સ
શ્રી
સંસારને
શ્રી દામોદ
પરનો
શ્રી દામોદ

શ્રી દામોદ
શ્રી દામોદ

શ્રી દામોદ
શ્રી દામોદ
શ્રી દામોદ
શ્રી દામોદ

વાલાના
વાલાના
વાલાના

કર.
કર.

ઓળંભો

૧ વિષ્ણુ સુદામા વીરુર ભક્ત વરદાન રે, વેગે ધરપદ તનયા, ચરણે અહલ્યા નારી રે:	ઓળખો
૨ ચંદન માગી લીધું ગોકુળ રાખ્યુ મોરારી રે. જાળો વેગે વરજ વિનતા તારણ તરણ ગીરીધારી રે.	ઓળખો
ઓળખો પ્રીત કરી જે ભક્તે લીલા કુંજવીહારી રે. સાંદીપમુનીને સુત આણી આપ્યો, વેદ વહે એમ સાચું રે.	ઓળખો
૩ એજ દામોદર અહોનીશ એને જાચું રે. ભક્તવતસલ સદા કરી નતા દીનાનાથ કહાવેરે નરસંધના સ્વામીને સમરતાં, પુનરુપી જન્મ ન આવે રે.	ઓળખો

પદ ૧૦૬ મું.

નીરખી લોક નગરના હરખ્યા ધન્ય મેહેતાનો અવતાર રે, મહાપતી આવી ચરણે લાગ્યો કરે હર ઓ નરનાર રે.	નીરખી
અમે અશુધ મુરખ અજ્ઞાની ખોટી કહી વધિશિવની વાતરે. સ્વામી સેવકમાં ભિન્ન ન હોએ મરુતિ સ્મૃતી બોલે વીખ્યાત રે.	નીરખી
છખીલાજના વાલા જે જન તે સાથે ન કરવો દવેષ રે, સાચું પાસું સામળીયાનું નિશ્ચે લખ્યો માટે નહિ લેખ રે.	નીરખી
દુરજન સગળા દુષ્ખળ પામ્યા જેણે કીધાં કુંડાં કર્મરે; ભણે નરસંધ્યો તમે સુકત કરો સહિ ધરણીધર રાજે ધર્મ રે.	નીરખી

પદ ૧૧૦ મું

ધન્ય ધન્ય તું એમ કહે શ્રી હરી નરસંધ્યા તું મારો ભક્ત સાચોરે; મેહેલી પુરંધતાન સખીને રૂપે થયો તારો પ્રેમ જેમ હું રાચ્યોરે	ધન્ય.
બેજમાં ન મુજમાં ભેદ નહી નાગરા માન્ય તું વેદવાણીરે, હજી પતીત મહારી નથી તુજને માગતાં મોકલ્યું ટલાકું પાણી રે.	ધન્ય.
મામેર કીધું તે કેમ ગયો વીસરી દાર આપ્યો તે પ્રત્યક્ષ ભુપ રે; ચહિદ ભુવનમાં તુંજ સમો કે નહી મહાર તહારે એક રૂપરે.	ધન્ય.
તાહરો અક્ષર ગાય ને સાંભળો કળ સહિત પાવન થાએ રે ભણે નરસંધ્યા મીઠું બોલી શું રીઝે કર જેડી કરજી સમ ખાગેરે,	ધન્ય.

પદ ૧૧૧ મું

ધન્ય તુ ધન્ય તુ એમ કહે શ્રી હરી ત્રિગુણ દિન મન થયુંરે માહરૂં, કોટી બ્રહ્માંડનો પતી કર વિનતી નરસંધ્યા માન્ય તું વચન માહરૂં	ધન્ય.
જેવી વજ્રસુંદરી તેવો તું નરસંધ્યો નીરમળ મને મારા જશ ગાયો, રાસ કીડા કરી તુંજને મેં દાળતી દાર વ્યાપવાને હું હોસે ધાયો.	ધન્ય.
વજ્ર લીલા મધ્યે કલીમાં કાનજી પુરૂષ નામે કોઈ પાસ નાવે; આદ્ય એ શ્રી હરી વજ્ર વીનતા ખરી નરસંધ વીના કુણ લડાવે.	ધન્ય.

પદ ૧૧૨ મું

સંસારનો ભય નીકટ ન આવે કરણ ગોપાળને ભજતારે, ત્રીવીધી તાપ ટળે સહ તનના મોહ માયાને તજતારે.	સંસારનો
ધરૂવની દ્રઢ ભકિત જાણી અવીચળ પદવી આપી રે;	

પ્રભાત સંગ્રહ.

પ્રલહદ ઉગારી લીધી, જન્મ જરા જડ કાપી રે.
જે જપે સાચો ભાવજ રાખી, જપે શ્રી જગદીશ રે;
શરણાંગત રાખે શામળીઓ, કાપે સહ દિલ્લિપ રે.
શ્રી દામોદર જેવા દાતા, જગમાં ન મળે કોય રે;
નરસંધ્યો કહે નીશદીન જપીએ, સકળ કારજ વિદ્ધ હોય રે.

પદ ૧૧૩ મું.

મંડળીક આવી લાગ્યો પાય, ક્ષમા કરો હું મંદમતી રાય;
પ્રલય પ્રધાન વિનય બહુ કરે, સ્ત્રીઓ નયણે નીરજ ભરે,
શ્રીપતી સરવે મેહેતાજીને નમ્યા, અમો અતીશય તમને દમ્યા;
અમે અજ્ઞાન થયા મહારાજ, રાખી દામોદરે તમ લાજ.
બીજમ મેહેતાજીને પ્રણામજ કરે, સન્યાસી વીનય વચન ઉચરે;
દ્વેશી નામર ધેરજ ગયા, વધસણુવ સર્વ રળીઆતજ થયા.
એ હરિજનનો મહીમા રદયો, રાય મંડળીક પોતે લહયો;
સભા સર્વ જન બોલે પેર, મેહેતાજી પધારો ધેર.
સખીયો સહીત ઉઠયા તેણીવાર, સર્વ બોલે ત્યાં જયજયકાર;
મેહેતાજી આવ્યા મંદીર માહે, વધસણુવ જને વધાવ્યા ત્યાહે.
નરસંધ્યો કહેજ પોહરી નામ, દામોદરને છે પ્રણામ.

પદ ૧૧૪ મું.

આવો અમારે દેશડે મીઠા મોહન માવા;
દહી દુધને વળી ધરત ઘણું, ખીરમાં ખાંડ ખાવા.
રસોઠ કરી ભાત ભાતની, કાન તમારે કાજે;
પ્રીતમ પ્રીતે પધારીએ કૃપા કરીને આજે.
ગંગાજળ મેં તો ગરમ કર્યું, નાથ તમારે ન્હાવા;
આપું પીતાંબર પહેરવા. ચાલો પરસાદ પાવા.
અરજ સુણી અલબેઝરો, પ્રેમે આવ્યા ધાધ;
ગોપીયો દેખી ઘેલી થઇ, અતિ મન હરખાઈ.
ભાવેથી ભોજન જમાડીયાં, બીડી પાનની લીધી;
ઘણા દીવસની ગોઠડી, કાન આગળ કીધી.
પ્રેમની સાંકળે આંધીયા, હવે નહીં દેઉ જવા;
નરસંધના સ્વામી શામળા, ચાશો ગોકુળ ગાવા.

પદ ૧૧૫ મું.—મેહેતાની સખી માન્યાધની વીનતી.

સાંભળો શામળીયા વાહવા, તમથી નથી કાંઈ કાચું રે,
દુરીજન સહ મળી આડું બોલે છે, રખે તે માનતા સાચું રે.
અંતરની જાણો અજ્ઞેજા, મેહેતાજી ન્યાત છે મહારેરે;
સહ મળાને મુજને સંતાપે, શું કહ્યુંએ વારે વારે રે.
નાગર સરવે નિત્ય મળાને, મેહેતાજીનું નોતડું ટાળ્યું રે;
કંઠ કટારીને દેહ સુધારી ને; પ્રભૂ સામું નવ લાજ્યું રે.
એ મેહેતાજી જમવા ન આવો તો; મ્હારે તમારી શી માયારે;

સ

સંસારન

સંસારની

મંડળીક

મંડળીક

મંડળીક

મંડળીક

મંડળીક

આવો

આજે

આવો

આવો

આવો

આવો

સાંભળો

સાંભળો

સાંભળો

જેર નથી ખીજું જગજીવન, પાડીશ મારી કાયા રે. સાંભળો
નાગર સહુ નાહી નાહીને આવ્યા, પહેર્યો પીતાંબર ભાવ્યા રે;
એક એક નાગરમાં દેડ એ એ, તેવા શામળીએ ખતાવ્યા રે. સાંભળો
અંતરંગમી અરંગ સાંભળી, નાગર જમવા બેઠા રે;
એક એક કરમાં અસ્તી લઇને, નાગરમાં દેડ પેઠા રે. સાંભળો
એક એકના મુખ સામું જોયું આતે શું કહેવાય રે;
નાગર સહિ નાત બરાર રજશું, હવે ક્યાં નાહી જવાય રે. સાંભળો
નાગર સરવે નાત મળીને, કાઢ્યો એક વીચાર રે;
જો મેહેતાજી જમવા ન આવે તો, નીત નીકળો ગામ બહાર રે. સાંભળો
ભકતરાજને જમવા નેડાવો, મન મનાવી લાવો રે;
કૃપાનાથ કૃપાવંત થકને, હવે તે જમવાને આવો. સાંભળો
નાગર સરવે નાત મળીને, મેહેતાજીને તેડવા પધાર્યો રે;
શું છે મેહેતાજી જમવા નથી આવ્યા, વાટ જોઇ જોઇ અમે હાપારે સાંભળો
માન નથી મેહેતાના મનમાં, તેડવા તતક્ષણ આવ્યારે.
માનખાઇનો સ્વામી અધીક શીરોમણ, સવગા તે દેડ સમાવ્યા રે. સાંભળો

પદ ૧૧૬ મું.

પ્રાણ થકી મુને વધશણવ વહાલા, અદરનીશ એને ધાડે રે;
તપ તીરથ વધકુંઠ તજીને, વધશણવ હોય ત્યાં જાઉં રે, પ્રાણ
અમરીષ મુજને અતીશય વહાલો, દુરવાસાએ માન ભંગ કીધોરે;
જગત ભગતની ક્ષમા કરવા, અવતાર દસવારે લીધો રે. પ્રાણ
બેઠા ગાય ત્યાં ઉભો સાંભળું, ઉભા ગાય ત્યાં ન ચું રે;
વધપણવથી ક્ષણું નહીં હું અજગો, ભણે નરસંઘયો સાનું રે. પ્રાણ

પદ ૧૧૮ મું.

હરીની ભકિત વિના જે જીવે, તેનો અક્ષય ગયો અવતાર;
તુલસીની માળા ને તીલકજ પાખે, ખીજા જુઠા શા શણગાર. હરીની
દશ માસ ઉદર દુઃખ પાખ્યો, કીધું કારજ તે ખર ભાર; હરીની
દેહ ધરી હરી દાસ ન કહાવ્યો, તેની જતુનીને ધિકકાર.
વધપણવ જન વહાલા નહિ જોને, મીથા ગયો તેનો અવતાર; હરીની
નરસંઘના સ્વામી વીના ખીજા, અનેક મિથ્યા ધર્મ વિચાર.
ધન્યરે ધન્યરે જીવતર વધપણવનું. જ્યાં જોઇએ ત્યાં હરીગુણ ગાય; ધન્ય
ચઉદ લોકમાં પહેલી પુજા, નરનારી તે વધકુંઠ જાય.
વધપણવ કેરાં કહું ગુણ લક્ષણ, તીલક છાપને તુળસી માળ;
વધપણવ કેરાં વેશ દેખીને, જમકાં કર નાસે તનકાળ. ધન્ય
જન્મ મરણના ફેરા છુટે, જન્મ જોખમથી તાપે અંગ;
સંસાર માહે તે નર જીત્યા, જોને નીશદીન વધપણવ સંગ. ધન્ય
માત પીતા કેરું કુળ તારે, પાડોશી પાવન પરીવાર;
ભણે નરસંઘયો હરીગુણ ગાતાં, પુનરપી તેને નહીં અવતાર. ધન્ય

પદ ૧૧૮ મું.

હી પ્રભાતમાં ત્યાગી મળ મુત્રને, સ્વચ્છ પાણીવડે નિત્યે ના
ધુપ વત દીપ નમવેદ નિજ દેરને, અપી સરણું પ્રભુ કેરું સ્નાયુ
કેશ ત્યાગી કતી અટપટી અવનવી, ભુરે ભકત બીડ ભાગવાને;
શુર ભગારીઓ શતર સંહારીઓ, સુખીમાં સાથ ફેલાવવાને;
એવી અમ માગણી વિષ્ણુ ભગવાનની બાળ એટા કીડા કરવાને;
વિષ્ણુ ભકતે સદા વાતથી વાંચવી; વાત જે છાપી વિષ્ણુ પુરાણે.

પદ ૧૧૯ મું.

નરસમયાને કીધો દયા; વધકુંડે નાથ તે સન્મુખ થયા;
આપી માળા પરમ ઉમંગ; રમાપતીએ રાખ્યો રંગ.
પંચ શબ્દ વાળે નિશાન; રાય કરજોડી મળે માન;
રાખો મહેતાજી જણો મહિમાય, નીચો નમીને લાગ્યો પાય,
દ્રષ્ટી થકી દુષ્ટ અળગો જન, થોડે દરાડે મ્નેજન થા,
વધપણવ જનની નીંદા કરે; નીચે તે નરકે સંચરે.
નીશીતન લેશે હરીનું નામ, તેનાં સરશે મધળાં કામ;
ભણે નરસમયો જે સેવા કરે; પુનરપી તે જન નવ અવતરે.

નરસમયાને.

નરસમયાને.

પદ ૧૨૦ મું.

તમારી કૃપા હતી મારા વાલા; મુને જે આપો તે થોડું રે;
દીનાનાથ દામોદરનો હું, દાસ થઈ કરજાડું રે.
જ્યદેવને જે કૃપા કરી તે, સધળે લોક જાણીરે;
તેમજ મુજને હાર આપ્યો તે, તમારા કૃપા ગણાણી રે.
ધન્ય સોઠને ધન્ય એ માળા, ધન્ય આશાવરી રાગ રે,
ભણે નરસમયો ભલે અવતરયો, કૃષ્ણ ભગવાનો લાગ રે.

તમારી.

તમારી.

પદ ૧૨૧ મું.

ગુરપદ વંદીરે વાણી ઓચરું રે, હું છું બાળક અભુક્ક એ જાણ;
અપરાધ સામું રે માં જોશો દયાનીધીરે, બોલ્યું અબોલ્યું કરજો પ્રણામ.
ભવસાગરમાં ગુર નાવે હું ચઢ્યોરે, સદજમાં આવ્યો સાગરપાર;
હોડાને દિલ્લા તોરે મુજને નવ નડ્યારે, સદગુર સાવધ હાંકણ હાર.
વેપાર તો કીધરે હરીનાં નામનારે, કીધા ગુરૂપી દલાલ;
માત્ર બોરાવ્યોરે મુગમ સોધો કરી, આ ભવમાં કીધો ન્યાસ.
ગુર મહીમાનોરે પાર હું કયમ લહું, થાકી સરસ્વતી થાક્યા વેદ;
શીવ સનકાદકરે વરણી નવ શક્યા, એવો ભારે ગુર ગુણનો ભેદ.
ગાવિંદથી અદકારે સદગુર ગુણનિધી અવમ ઉધાડણુ કલાવે નામ;
ગુરૂપીરે સેવા સદા કરે, નામ નરસિંહ કરે છે પ્રણામ.

ગુરુ.

ગુરુ.

ગુરુ.

ગુરુ.

ગુરુ.

પદ ૧૨૨ મું.

સ્તવે, કાણુ હું તે નહિ કો વિધારે;
જમણ કયાં છુટશે દેહ ત્યારે.
મુજ સ્થાય થાજે સદારે;

નશે ટળતું નથી; મથી નથી થાકતો તું કદારે
ગગનમાં તાકતો બાખતો જોઉં હું નમ્ર વાણી,
ત માયુ શા હક થકી; તે નથી જાણતો મુખ પ્રાણી.
કરતાં કદી લાલ જો પામીએ; તો કહે હરિતણી સહાય થઈ ?
કામ કર લ્યા થકી જવીપને ભાંડતો, પુર્વના કર્મનું નામ લે રે;
પુર્વના કર્મ જો હરી જાગે ના ટળે; તો કહો કોણ તે કામ કરશે;
સત્ય સમજી કદી પરમ પદ પરખશે; ભવ ભય ભર્મને તેજ હરશે;
આકના વૃક્ષથી અગ્નિજ્વળ વેડવા; મુરખો જો કદી આશ ધરશે;
શ્રમ વૃથા તેહનો તો જઈ જગ વિશે; જ્ઞાનહીણો સદા તેજ કરશે;
જીવ ઈશ્વર બ્રહ્માના ભર્મમાં; સત્ય વસ્તુ નહીં સદા જડશે;
હું અને તું પણ તજીશ નરસિંહ તો; ગુરુ ગમે હર્ષથી ખાર પડશે;

પદ ૧૨૩ મું.

ઉભીરે આળસ મોડે આ જોને કોઈ ઉભી આળસ મોડે;
આછો શાળુ શીરપર ઓઢ્યો, રંગ ભયાં એ થોડે થોડે
ચરણમાં નેપુર રમજીમ બોલે; હીંડે છે વાંકે અંબોડે. આ૦
સોનાની ઝારી સરસ શમારી; માંહી નીર ગંગાજળ જોડે, આ૦
મહેતા નરસંધ્યાને પાણી પાવા મારા વહાલોજી આવ્યા છે હોડે, આ૦

પદ ૧૨૪ મું.

મોહયા છે મુનીવર રાયરે ગોરી તારા તાણુડે; મોહ્યા છે મુનીવર રાય ટેક.
રૂપ સુકોમળ દીસે છે સુંદરી; આઘ ઇશ્વરી મોટી માયા રે ગોરી૦
આરે વેણુ તમે ક્યારે ગુંથાવી; શણગાર વાળ્યાં સુધારી;
આ કંચલો તમે ક્યાં શીવડાવ્યો; માંહી છે વજ્ર ફેરી નારી રે, ગોરી૦
રમજીમ રમજીમ નેપુર વાજે, ધુધરીઓ માંહી લમકેરે;
હાર ગળામાં એણીપેરે એપે; ગગનમાં વીજળી ચમકે રે ગોરી૦
નિલવટ આડ કેશરના કીધા, ભ્રગમદ દીલડી કરેલી રે;
આંખલડી તારી અતી અણીયારી; લીલામાં હીડે લાડ ઘેલીરે. ગોરી૦
ચંચળ દ્રષ્ટે આર દીશ જોતી; ચીત ચોરવાનો છે આજો રે;
નહિ અખળા એ મહેતા નરસિંહનો સ્વામી; સુંદરીનું વદન નિહાજોરે. ગોરી૦

પદ ૧૨૫ મું.

હહિ આવ્યા છે નારીને વેશેરે, એને કોઈ જીવોરે;
શિવ બ્રહ્મા જેનું ધ્યાન ધરે છે, એને જોઈ દુખડાં ખુવો રે. એને૦
માતપીતા એનાં મનમાં વિમાસે, એ અહીંયા ક્યાં થકી આવીરે;
અચરજ સરખુ સહુકોને લાગે, એતો જળની ઝારી ક્યાંથી લાવીરે.
ભાઈ પોતાનો તતક્ષણ ઉઠ્યો, આવ્યો છે મંદાર જાણી રે;
રતનભાઈ ધરમાં વ્યાકુળ ફરે છે, લ્યો પીઓ મહેતાજી
પુત્રીને પરમેશ્વર જાણી, સભા મધ્યે આણી રે.
અંતરધ્યાન થયા અલખેલો; ત્યારે
જયજયકાર થયા અલખેલો, ત્યારે

